

1. เจลยการประเมินผลก่อนเรียน

แนวตอบบทที่ 1

ฮันนิบาล คือแม่ทัพชาวคาร์เธจผู้ประกาศสงครามกับพวกโรมันเพื่อชิงความเป็นใหญ่ในคาบสมุทรไอบีเรียจนเป็นสาเหตุให้เกิดสงครามปุนิกครั้งที่ 2 ขึ้นในระหว่างปี 218 - 201 B.C.

นิกายแอเรียน เป็นนิกายหนึ่งของศาสนาคริสต์นิกายหนึ่งซึ่งเผยแพร่โดยแอริอัสซึ่งเป็นชาวกรีกผู้ที่นับถือนิกายแอเรียนได้ถูกประนามว่าเป็นพวกนอกกรีตเพราะนิกายแอเรียนไม่ยอมรับในสถานะภาพของพระเยซูว่าเท่าเทียมกับพระเจ้าโดยถือว่าพระเยซูเป็นสิ่งมีชีวิตที่ดีที่สุดที่พระเจ้าผู้เป็นเจ้าของได้เคยสร้างมา

แนวตอบบทที่ 2

พระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 (ค.ศ. 1065 - 1109) กษัตริย์ผู้ทรงอำนาจแห่งอาณาจักรคาสติล-เลออนทรงบังคับให้บรรดารัฐไทฟาส่งบรรณาการให้แก่พระองค์และทรงยึดเมืองโทเลโดซึ่งเป็นอดีตเมืองหลวงเก่าของพวกวิสิกอทกลับคืนมาจากพวกมัวร์ได้ในปี ค.ศ. 1085 ทรงทำสงครามกับพวกอัลโมราวิดเพื่อชิงเอาเมืองเซวิลลีให้กลับเข้ามาอยู่ภายใต้พระราชอำนาจ แต่ก็ไม่ทรงประสบผลสำเร็จจนกระทั่งเสด็จสวรรคตในปี ค.ศ. 1109

เอล ซิด (ค.ศ. 1043 - 1099) หรือ รอดริโก ไคแอส เดอ บิวาร์ ผู้มีตำแหน่งเป็นอัศวินของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 ต่อมาถูกเนรเทศออกจากอาณาจักรคาสติล-เลออน ด้วยข้อหาบรรณาการจากพวกมัวร์หลังจากนั้นก็เริ่มสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองโดยการรับจ้างทำสงครามกับทั้งพวกคริสเตียน และพวกมัวร์จนกระทั่งยึดวาเลนเซีย จากพวกมัวร์ได้สำเร็จในปี ค.ศ. 1094 เอล ซิด เสียชีวิตในปี ค.ศ. 1099 หลังจากทำสงครามกับพวกอัลโมราวิดที่เข้ามารุกรานวาเลนเซีย

แนวตอบบทที่ 3

Juana La Beltraneja เป็นฉายาของเจ้าหญิงฮวนนา พระราชธิดาองค์เดียวของพระเจ้าเฮนรีที่ 4 กษัตริย์กัสติล (ผู้เป็นพระเชษฐาต่างมารดาของพระนางอิสซาเบลลา) ซึ่งประสูติกับพระราชินี โจอันนา แห่งปอร์ตุเกส แต่จากข่าวลือว่าเจ้าหญิงฮวนนาเป็นลูกที่เกิดกับ เมลแทรน เดอ ลา กวยบา ผู้เป็นชายชู้ จึงทำให้พระเจ้าเฮนรีที่ 4 ไม่ทรงยอมรับว่าเจ้าหญิงฮวนนาเป็นเลือดเนื้อเชื้อไข และได้ทรงแต่งตั้งเจ้าหญิงอิสซาเบลลาขึ้นเป็นองค์รัชทายาทของอาณาจักรกัสติล

ศาลสูง (Justicia) เป็นศาลสูงสุดของอาณาจักรอรากอนมีลักษณะเป็นสถาบันอิสระไม่อยู่ภายใต้พระราชอำนาจขององค์พระมหากษัตริย์ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ประกอบพิธีปฏิญาณตนให้แก่กษัตริย์องค์ใหม่ ศาลสูงจะดำรงตำแหน่งตลอดชีวิตไม่มีการปลดออก

แนวตอบบทที่ 4

เจ้าหญิงฮวนนา (Juana The Mad) พระราชมารดาของจักรพรรดิชาลส์ที่ 5 และเจ้าชายเฟอร์ดินาน ทรงเป็นพระราชธิดาองค์เล็กของกษัตริย์คาทอลิก อภิเษกสมรสกับเจ้าชายฟิลิปดึก แห่งเบอร์กันดีผู้ซึ่งต่อมาได้ครองบัลลังก์กัสติลในฐานะของพระเจ้าฟิลิปที่ 1 ในระหว่างปี ค.ศ. 1504-1506

สนธิสัญญาคาโต กองเบรลีส ค.ศ. 1559 เป็นสนธิสัญญาสงบศึกระหว่างสเปนกับฝรั่งเศส ซึ่งเป็นสงครามที่ทำมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1520 กินระยะเวลาจนถึง 39 ปี โดยเริ่มตั้งแต่สมัยจักรพรรดิชาลส์ที่ 5 และมาสิ้นสุดลงในสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 2 ซึ่งจะมีผลให้สเปนยังคงเป็นผู้ครอบครองดินแดนทั้งในเนเธอร์แลนด์และอิตาลี

แนวตอบบทที่ 5

อาร์ชดยุกอัลเบิร์ต พระราชบุตรเขยของพระเจ้าฟิลิปที่ 2 ผู้ปกครองแดน Spanish Netherland (ประเทศเบลเยียมในปัจจุบัน) เป็นผู้ถวายคำแนะนำแก่พระเจ้าฟิลิปที่ 3 ให้สเปนทำสนธิสัญญาสงบศึกกับอังกฤษและพวกกบฏดัตช์ และเนื่องจากสเปนกำลังประสบปัญหาทางด้านการคลัง พระเจ้าฟิลิปที่ 3 จึงทรงยอมทำสนธิสัญญาตามคำแนะนำของอาร์ชดยุก อัลเบิร์ต

สนธิสัญญาพิรินิส ค.ศ. 1659 เป็นสนธิสัญญาสงบศึกที่พระเจ้าฟิลิปที่ 4 ทรงทำเพื่อยุติสงครามอันยืดเยื้อระหว่างสเปนกับฝรั่งเศส ซึ่งจะมีผลทำให้สเปน

ต้องเสียอาร์ตรัว รูซิลยอง และบางส่วนของเซอร์ดาน (เดิมเป็นดินแดนของ อาณาจักรอากอนซึ่งมักจะเกิดกรณีพิพาทในดินแดนดังกล่าวกับฝรั่งเศส อยู่เสมอ) แก่ฝรั่งเศส นอกจากนี้สเปนยังต้องเสียความเป็นมหาอำนาจให้แก่ ฝรั่งเศส ปีแห่งการลงนามในสนธิสัญญาพีรินีสยังถือเป็นปีแห่งการสิ้นสุดศตวรรษทองของสเปน

แนวตอบบทที่ 6

อาร์ชดยุกซาลส์ พระราชโอรสองค์ที่สองของจักรพรรดิโอโพลที่ 1 แห่งอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ผู้ประสูติกับ พระนาง อีลีโอโนรา แมกดาเลนา ซึ่งเป็นการอภิเษกสมรสครั้งที่สามของจักรพรรดิโอโพลที่ 1 อาร์ชดยุกซาลส์ ทรงเป็นคู่แข่งชั้นในการขึ้นครองบัลลังก์สเปน กับเจ้าชายฟิลิปพระราชนัดดาของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 จนก่อให้เกิดสงครามสืบราชสมบัติสเปนในเวลาต่อมา อาร์ชดยุกซาลส์ต่อมาทรงได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งจักรพรรดิซาลส์ที่ 6 แห่งอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์สืบต่อจาก จักรพรรดิโจเซฟที่ 1 ผู้เป็นพระเชษฐา จักรพรรดิซาลส์ที่ 6 ทรงมีพระราชธิดาคือ เจ้าหญิงมาเรียเทเรซาซึ่งเป็นองค์รัชทายาทจึงทำให้พระองค์ทรงเปลี่ยนกฎการสืบสันตติวงศ์เสียใหม่ จนเป็นผลให้เกิดสงครามสืบราชสมบัติออสเตรีย (ค.ศ. 1740 - 1748) ขึ้นในเวลาต่อมา

คาร์วาคาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศในรัชสมัยของพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 6 ผู้เคยมีบทบาทในการทำสนธิสัญญาสงบศึก เอ็ก-ลา-ซาเปลล์ เพื่อยุติสงครามสืบราชสมบัติออสเตรียในสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 5 ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนแนวทางการเมืองระหว่างประเทศของสเปนจากความพยายามที่จะกลับเข้าไปมีอำนาจในอิตาลีมาสู่การสกัดกั้นความก้าวร้าวของอังกฤษที่มีต่ออาณานิคมของสเปนในทวีปอเมริกาโดยใช้วิถีทางการทูต ในรัชสมัยของพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 6 คาร์วาคาล ยังเลือกที่จะใช้นโยบายวางตัวเป็นกลางมากกว่าการที่จะเข้ากับฝรั่งเศส ในกรณีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศส และยังสามารถเจรจาทางการค้ากับอังกฤษซึ่งจะมีผลให้สเปนสามารถยกเลิกสัมปทาน อาเซียนโตที่อังกฤษได้รับไปจากสนธิสัญญาอุเทรค คาร์วาคาลยังสามารถทำให้อังกฤษวางตัวเป็นกลางในกรณีพิพาทที่เกิดขึ้นในดินแดนอาณัติของสเปนในแหลมอิตาลี ผลงานที่ประสบความสำเร็จอีกประการของคาร์วาคาล คือ การเจรจายุติบทบาท

ขององค์สันตปาปาไม่ให้เข้าไปแทรกแซงในการแต่งตั้งพระในสเปนจน
ประสบผลสำเร็จ

แนวตอบบทที่ 7

ตุ๊กแห่งเวลลิงตัน หรือ เซอร์ อาเธอร์ เวลเลสลี แม่ทัพชาวอังกฤษ ผู้ปฏิบัติภารกิจ
ต้านฝรั่งเศสในปอร์ตุเกส ต่อมาเมื่อเนโปเลียนยึดครองสเปนตุ๊กแห่งเวล-
ลิงตันได้รับตำแหน่งผู้นำกองทัพผสม อังกฤษ-สเปน เข้าต่อสู้
กับกองทัพฝรั่งเศสจนสามารถขับพระเจ้าโจเซฟที่ 1 ออกจากบัลลังก์
สเปนได้สำเร็จในปีค.ศ. 1813

Congress of Vienna หรือ การประชุมแห่งเวียนนาในระหว่างปี ค.ศ. 1814-1815
เป็นการประชุมที่เริ่มขึ้นภายหลังจากการหมดอำนาจของเนโปเลียน มี
จุดประสงค์สำคัญเพื่อสกัดกั้นไม่ให้ราชวงศ์โบนาปาร์ตกลับมาครอง
ฝรั่งเศสและเพื่อสกัดกั้นไม่ให้ฝรั่งเศสขยายอำนาจทางการทหารอีกต่อไป
การประชุมจะมีผลทำให้มีการร่างแผนที่ของประเทศในยุโรปขึ้นมาใหม่และ
การประชุมแห่งเวียนนายังได้กลายมาเป็นเครื่องมือของกลุ่มปฏิภิกิริยา เพื่อ
ใช้ปราบปรามขบวนการเสรีนิยม ซึ่งเริ่มแพร่หลายมาจากการปฏิวัติฝรั่งเศสปี
ค.ศ. 1789

แนวตอบบทที่ 8

ขบวนการคาร์ลิส คือกลุ่มผู้สนับสนุนเจ้าชายคาร์ลอสพระอนุชาของพระเจ้าเฟอร์ดินาน
ที่ 7 ให้ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งกษัตริย์สเปน ขบวนการคาร์ลิสจะมีบทบาทที่
สำคัญในสมัยของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 คัตุรุทางการเมืองที่สำคัญ
ของขบวนการคาร์ลิสได้แก่พวกเสรีนิยม

พรรคโมเดอรados คือพรรคการเมืองที่แยกตัวมาจากพรรคเสรีนิยมซึ่งได้เริ่มก่อตัว
ขึ้นในสมัยแห่งการประชุมสภาคอร์ตเตสแห่งเมืองคาติซเพื่อต่อสู้กับอำนาจ
ของเนโปเลียน พรรคโมเดอรadosเป็นพรรคที่มีแนวความคิดที่ไม่รุนแรง
ในทางการเมืองและได้เป็นพันธมิตรที่สำคัญของราชสำนักในสมัยของพระ
นางอิสซาเบลลาที่ 2 โดยมีนโยบายการปกครองแบบดึงอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง
ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นพรรคอนุรักษนิยม

แนวตอบบทที่ 9

นายพลเซอราโน ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคสหภาพเสรีนิยม สืบต่อจากนายพล
โอดอนแนล ได้ร่วมมือเป็นพันธมิตรกับพรรคเสรีนิยมเพื่อโค่นอำนาจ

ของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 ต่อมาได้รับตำแหน่งผู้สำเร็จราชการในสมัย
รัฐบาลชั่วคราวภายหลังการสละราชบัลลังก์ของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2
เมื่อนายพลพริมถูกลอบสังหารและเสียชีวิตไปในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1870
นายพลเซอรานोजิงได้รับการแต่งตั้งจากพระเจ้าอมาติโอที่ 1 ให้ดำรง
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อมาได้ลาออกในปี ค.ศ. 1872 เนื่องจากเกิด
ความขัดแย้งกับพระเจ้าอมาติโอที่ 1 นายพลเซอรานोजิงได้รับการแต่งตั้งขึ้น
เป็นประธานาธิบดี ในปี ค.ศ. 1873 ภายหลังจากการล่มสลายของ
สาธารณรัฐที่ 1 และได้ครองตำแหน่งดังกล่าวจนกระทั่งถูกปฏิวัติล้มอำนาจ
ไปในปี ค.ศ. 1874 โดยกลุ่มทหารซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะสถาปนาเจ้าชาย
อัลฟองโซให้ขึ้นมาดำรงตำแหน่งกษัตริย์สเปน

นายพลพริม ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคเสรีนิยมในยุคที่พรรคเสรีนิยมได้หันมายึด
แนวทางการปฏิวัติเพื่อโค่นอำนาจพรรคอนุรักษนิยมภายใต้การนำของ
นายพลนาร์โบซ ต่อมาพรรคเสรีนิยมได้เปลี่ยนแนวทางปฏิวัติมาสู่การ
โค่นอำนาจของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 นายพลพริมได้รับตำแหน่งนายก
รัฐมนตรีภายหลังการสละราชบัลลังก์ของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 โดยมี
ภารกิจที่สำคัญในการแสวงหาบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งกษัตริย์สเปน
นายพลพริม ถูกลอบสังหารและได้เสียชีวิตลงในปีค.ศ. 1870

แนวตอบบทที่ 10

Entente Cordiale เป็นข้อตกลงระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสที่ได้ทำขึ้นในปี ค.ศ. 1904
สามารถยุติความบาดหมางที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะปัญหาใน
เรื่องการแสวงหาอาณานิคม มีสาระสำคัญคือ อังกฤษจะไม่คัดค้าน
การขยายอำนาจของฝรั่งเศสเข้าไปในมออคโคโคในขณะเดียวกันฝรั่งเศสก็
จะยอมรับการขยายอิทธิพลของอังกฤษเข้าไปในอียิปต์

Tragic Week คือเหตุการณ์จลาจลนองเลือดที่เกิดขึ้นในเมืองบาร์เซโลนา ในระหว่างวันที่
26 กรกฎาคม-1 สิงหาคม ค.ศ. 1909 มีสาเหตุมาจากความไม่พอใจ
รัฐบาลที่จะส่งกองทหาร เข้าไปเสริมกำลังในมออคโคโคเพื่อปราบกบฏชาว
พื้นเมือง ได้มีการนัดหยุดงานเพื่อต่อต้านการระดมพลของรัฐบาล ต่อมา
ได้เกิดการจลาจลเผาโบสถ์และสำนักชีจนรัฐบาลต้องประกาศกฎอัยการศึก
แต่ในที่สุดรัฐบาล ก็สามารถปราบปรามความไม่สงบลงได้

แนวตอบบทที่ 11

การเลือกตั้งเดือน มิถุนายน ค.ศ. 1931 ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาลชั่วคราวในสมัย สาธารณรัฐที่ 2 โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกตั้งที่สำคัญ ๆ เช่นการลดอายุ ผู้ลงคะแนนเสียงจากเดิม 25 ปี มาเป็น 23 ปี เพื่อเป็นรางวัลแก่พวกหนุ่มสาวที่ได้ช่วยกันสร้างสาธารณรัฐที่ 2 ขึ้นมาและกำหนดให้มีการเปิด ประชุมสภาครีเอเตลขึ้นเป็นครั้งแรกในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1931 โดยให้ มีสภาเพียงสภาเดียวคือสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงมาจาก ประชาชน พรรคการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มอนุรักษนิยม กลุ่มผสมสาธารณรัฐนิยมและสังคมนิยม และกลุ่มหัว รุนแรงผลการเลือกตั้งปรากฏว่ากลุ่มผสมสาธารณรัฐนิยมและสังคมนิยม ได้รับคะแนนเสียงข้างมากและได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล

อาชานา เป็นหนึ่งในสมาชิกคณะกรรมการปฏิวัติร่วมกับกลุ่มสาธารณรัฐนิยมและพรรค สังคมนิยม ที่ได้ร่วมมือกันล้มอำนาจของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 13 อาชานา ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในสมัยรัฐบาลชั่วคราว ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในสมัยรัฐบาลผสมสาธารณรัฐนิยมและสังคมนิยม ในสมัยรัฐบาลพรรคแนวประชาชน เมื่อประธานาธิบดี ซาโมรา ถูกปลดออกจากตำแหน่งและได้จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นมาใหม่ในเดือน พฤษภาคม ค.ศ. 1936 ปรากฏว่าอาชานา ได้รับเสียงสนับสนุนอย่างท่วมท้น จึงทำให้เขาได้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ไปจนหมดอำนาจเมื่อมีการ ยุติสงครามกลางเมือง ในปีค.ศ. 1939

แนวตอบบทที่ 12

เจ้าชาย ดอน ฮวน พระราชโอรสของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 13 ทรงคอยความหวังที่จะได้เป็นกษัตริย์สเปนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1931 แต่ก็ทรงต้องประสบกับ อุปสรรคทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการเกิดของสาธารณรัฐที่ 2 หรือ สมัย การปกครองในระบอบเผด็จการของนายพลฟรังโก เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงพระองค์ก็เริ่มมีความหวังที่จะได้ขึ้นครองบัลลังก์สเปน แต่กลับปรากฏว่าผลกระทบของสงครามเย็นทำให้นายพลฟรังโกยังคงครองอำนาจเอาไว้ได้ และนายพลฟรังโกก็ไม่ได้เอาใจใส่ต่อข้อ เรียกร้องของพระองค์

กลุ่มสาธารณรัฐนิยม ภายหลังจากที่สงครามกลางเมืองยุติลงแล้วปรากฏว่าสมาชิก

กลุ่มสาธารณรัฐนิยมส่วนใหญ่ได้ลี้ภัยไปยัง ฝรั่งเศส เม็กซิโก และอเมริกาใต้ ส่วนพวกที่ยังคงอยู่ในสเปนก็จะดำเนินงานแบบลับ ๆ เป็นพวกใต้ดินเพื่อต่อต้านการปกครองของนายพลฟรังโก พวกที่ลี้ภัยไปอยู่ฝรั่งเศสประมาณ 500,000 คนได้ร่วมกันจัดตั้งกองกำลังพันธมิตรแห่งชาติและประชาธิปไตยขึ้นในปี ค.ศ. 1944 แต่ก็ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่แท้จริงในทางการเมืองที่จะล้มอำนาจการปกครองของนายพลฟรังโก

2. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 1

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

สงครามบูนิกครั้งที่ 2 เริ่มก่อตัวขึ้นในคาบสมุทรไอบีเรีย ต่อมาได้ขยายแนวรบออกไปยังแหลมอิตาลีและดินแดนในแอฟริกาเหนือ

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

มรดกทางอารยธรรมของพวกโรมันที่ทิ้งไว้ให้แก่ชาวสเปนได้แก่ ภาษา วัฒนธรรมละติน โรงละคร สะพาน คลองส่งน้ำ ท่าเรือ และการเผยแพร่ คริสตศาสนา

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

พวกไอบีเรีย พวกเซลท์ พวกฟินิเซียน พวกกรีก พวกคาร์เธจ และพวกโรมัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

พวกวิกิโกลมีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในยุโรปเหนือต่อมาได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในอาณาจักรโรมันตะวันตกและได้เข้าปล้นกรุงโรมในปี ค.ศ. 410 หลังจากนั้นก็ได้อพยพเข้าไปอยู่ในแคว้นกอลก่อนที่จะข้ามเทือกเขาพีเรนีสเข้าไปตั้งถิ่นฐานในคาบสมุทรไอบีเรีย

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มรัฐไทฟา คือ กลุ่มรัฐมุสลิมที่แตกแยกออกมาเป็นรัฐอิสระประมาณ 20 กว่ารัฐภายหลังจากที่ระบอบกาหลิบได้สลายตัวไปในปี ค.ศ. 1031 กลุ่มรัฐไทฟามักจะแย่งอำนาจกันเองจนทำให้มีอายุอยู่เพียง 60 ปี

การประเมินผลท้ายบทที่ 1

แนวตอบข้อ 1 อารยธรรมสเปนมีลักษณะเป็นอารยธรรมผสมเนื่องจากคาบสมุทรไอบีเรียเป็นแหล่งที่ตั้งของชุมชนเผ่าต่าง ๆ มาตั้งแต่ยุคโบราณและเมื่อพวกมัวร์ได้เข้าทำการยึดครองสเปนแล้วจึงทำให้อารยธรรมสเปนมีลักษณะที่แตกต่างไปจากอารยธรรมอื่น ๆ ในดินแดนยุโรปตะวันตก

แนวตอบข้อ 2 ผลกระทบที่ชาวสเปนได้รับภายใต้การปกครองของพวกมัวร์คือ การที่พวกมัวร์ได้นำเอาวิทยาการสมัยใหม่จากภาคตะวันออกเข้ามาเผยแพร่ใช้ในสเปนซึ่งจะมีผลทำให้สเปนมีความเจริญก้าวหน้ากว่าประเทศอื่น ๆ ใน ดินแดนยุโรปตะวันตกทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

3. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 2

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ฐานที่ตั้งของพวกคริสเตียนจะอยู่ทางตอนเหนือของคาบสมุทรไอบีเรียเนื่องจากเป็นบริเวณที่ภูเขาสูงจึงเป็นการยากที่พวกมัวร์จะสามารถปราบปรามพวกคริสเตียนให้เข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจ

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

เมืองบาร์เซโลนาเป็นเมืองท่าที่สำคัญของอาณาจักรอากอนซึ่งตั้งอยู่ริมทะเลเมดิเตอร์เรเนียนถูกสร้างขึ้นโดยพวกคาร์เธจในยุคโบราณ เมืองบาร์เซโลนาเป็นเมืองศูนย์กลางทางการค้าโดยเฉพาะในยุคที่อาณาจักรอากอนขยายอำนาจออกไปในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

ตำแหน่งอาร์ชบิชอปแห่งโทเลโดเป็นตำแหน่งสงฆ์ผู้มีอำนาจสูงสุดในอาณาจักรกัสติล

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

ปฐมกษัตริย์ราชวงศ์ทรัสตามารา ของอาณาจักรกัสติลได้แก่ พระเจ้าเฮนรี่ที่ 2 ซึ่งปกครองในระหว่างปี ค.ศ. 1369-1379 ส่วนปฐมกษัตริย์ราชวงศ์ทรัสตามาราของอาณาจักรอากอนได้แก่ พระเจ้าเฟอร์ดินานด์ที่ 1 ซึ่งปกครองในระหว่างปีค.ศ. 1412-1416

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

อาณาจักรกัสติลมีรูปการปกครองแบบการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางและมีลักษณะเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการเกษตรโดยเฉพาะการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ ส่วนอาณาจักรอากอนมีรูปการปกครองแบบกระจายอำนาจในรูปแบบของสหพันธรัฐ และมีลักษณะเศรษฐกิจขึ้นกับการเกษตรและการค้า

การประเมินผลท้ายบทที่ 2

แนวตอบข้อ 1 ยุคแห่งการยึดอำนาจคืนของพวกคริสเตียนในคาบสมุทรไอบีเรียคือยุคที่พวกคริสเตียนต้องต่อสู้กับอำนาจของพวกมัวร์และในขณะเดียวกันพวกคริสเตียนก็ต้องทำสงครามเพื่อต่อสู้อำนาจกันเอง

แนวตอบข้อ 2 ความสำคัญของสงครามระหว่างพวกอัลโมฮัดกับกองทัพคริสเตียนที่

เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1212 คือการที่กองทัพครูเสดของพวกคริสเตียนสเปน ได้รับชัยชนะจนทำให้พวกอัลโมฮัดต้องถอยกลับไปตั้งมั่นในแอฟริกาเหนือ และหลังจากนั้นกองทัพคริสเตียนก็เริ่มเป็นฝ่ายรุกในการที่จะขับไล่พวก มัวร์ที่เหลืออยู่ออกไปจากคาบสมุทรไอบีเรีย

4. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 3

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

อาณาจักรปอร์ตุเกสตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกของคาบสมุทรไอบีเรียติดกับมหาสมุทรแอตแลนติก อาณาจักรอรากอนตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของคาบสมุทรไอบีเรียติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน อาณาจักรกัสติลซึ่งเป็นอาณาจักรที่ใหญ่ที่สุดตั้งอยู่ทางตอนกลางระหว่างอาณาจักรปอร์ตุเกสกับอาณาจักรอรากอน

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์หมายถึง ระบอบการปกครองซึ่งกษัตริย์เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดทั้งทางด้านการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมดังตัวอย่างเช่น ทรงมีอำนาจในการที่จะกำหนดให้มีการสืบสันตติวงศ์ ทรงมีอำนาจในการออกกฎหมาย และทรงมีอำนาจในการกำหนดและจัดเก็บภาษี

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

ศาสนายิวและศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์เหมือนกันคือพระยะโฮวา แต่ศาสนายิวจะไม่ยอมรับพระเยซูและจะอ่านพระคัมภีร์เก่า (The Old Testament) ซึ่งเป็นประวัติและเรื่องราวของพวกยิวแต่เพียงเล่มเดียว ส่วนศาสนาคริสต์นิกายอื่นจะต้องอ่านทั้งพระคัมภีร์เก่าและพระคัมภีร์ใหม่ (The New Testament) ซึ่งเป็นพระประวัติและคำสั่งสอนของพระเยซูคริสต์ ซึ่งทั้งสองเล่มจะรวมเรียกว่า The Holy Bible

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

ดินแดนที่เป็นปัญหาระหว่างอรากอนกับฝรั่งเศสตั้งแต่สมัยอดีต ได้แก่ ดินแดนรูซิลยองและเชร์ดานซึ่งเป็นดินแดนที่อยู่ภายใต้เขตอิทธิพลของอรากอนตั้งอยู่ทางตอนเหนือของอาณาจักรติดกับพรมแดนฝรั่งเศสซึ่งฝรั่งเศสมักจะฉวยโอกาสเมื่ออรากอนเกิดวิกฤตการณ์ภายในโดยยึดไปเป็นของฝรั่งเศสอยู่เสมอ ปัจจุบันดินแดนทั้งสองแห่งอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

คนส่วนใหญ่มักจะคิดว่าพระเจ้าชาลส์ที่ 1 คือกษัตริย์แฮปส์เบิร์กพระองค์แรกที่ได้ครองบัลลังก์สเปน ตามความเป็นจริงแล้วคือ พระเจ้าฟิลิปที่ 1 ผู้เป็นพระราชบิดาของพระเจ้าชาลส์ที่ 1

การประเมินผลท้ายบทที่ 3

แนวตอบข้อ 1 การอภิเษกสมรสระหว่างพระนางอิสซาเบลลาแห่งอาณาจักรกัสติลกับพระเจ้าเฟอร์ดินานแห่งอาณาจักรอรากอนยังไม่ถือเป็นเหตุการณ์แห่งการรวมสเปนเข้าด้วยกันอย่างแท้จริง ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการที่อาณาจักรทั้งสองมีรูปแบบการปกครองที่แตกต่างกัน

แนวตอบข้อ 2 ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างระหว่างพระเจ้าเฟอร์ดินานกับเจ้าชายชาลส์ผู้เป็นพระราชโอรสมีสาเหตุต่อเนื่องมาจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในอดีตระหว่างพระเจ้าเฟอร์ดินานกับพระเจ้าฟิลิปที่ 1 ผู้เป็นพระราชบิดาของเจ้าชายชาลส์จนทำให้เจ้าชายชาลส์ทรงคิดว่าพระเจ้าเฟอร์ดินานผู้เป็นพระโอรสจะไม่ทรงยกบัลลังก์กัสติลให้แก่พระองค์

5. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 4

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ดินแดนที่อยู่ภายใต้การปกครองของจักรพรรดิชาลส์ที่ 5 ประกอบไปด้วย กัสติล ออรากอน ชาร์ดิเนีย ซิซิลี เนเปิลส์ ออสเตรีย ฟรอน กองเต อาณานิคมในทวีปอเมริกา และอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

อาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ประกอบไปด้วยดินแดนส่วนใหญ่ของรัฐเยอรมัน อิตาลี บางส่วน ออสเตรียบางส่วน ลอร์เรน เบอร์กันดี สวิส เนเธอร์แลนด์และเบลเยียม มีจำนวนรัฐที่เข้ามาอยู่รวมกันมากกว่า 300 รัฐ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 962 โดยสันตะปาปาจอห์นที่ 12 ทรงสวมมงกุฎจักรพรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์แก่พระเจ้าออตโตที่ 1 ตำแหน่งจักรพรรดิเป็นตำแหน่งที่เลือกโดยเจ้าผู้ครองรัฐต่าง ๆ 7 พระองค์ (Electoral College) คือ อาร์ชบิชอปแห่งเมนส์ (Mainz) ทริเออร์ (Trier) โคโลญ (Cologne) กษัตริย์แห่งโบฮีเมีย เคานท์แห่งพาลาติเนท ดยุกแห่งแซกโซนี มาร์เกรฟ (Margrave) แห่งแบรนเดนเบิร์ก อาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ถูกยุบไปในสมัยจักรพรรดิฟรานซิสที่ 2 ในปีค.ศ. 1806 โดยจักรพรรดินโปเลียนที่ 1 แห่งฝรั่งเศส

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

จักรวรรดิสเปนในทวีปอเมริกาถูกค้นพบโดย คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส ในปี ค.ศ. 1492

ในรัชสมัยของกษัตริย์คาทอลิกมีชื่อว่าโลกใหม่ หรือ หมู่เกาะอินเดียตะวันตก เดิมมีศูนย์กลางอยู่ที่ ซานโต โดมิงโก ก่อนที่ คอร์ตเตสจะบุกเข้าไปยึดอาณาจักรแม็กซิโก ของพวกแอสแตคได้สำเร็จ ในปีค.ศ. 1519

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

พระเจ้าฟิลิปที่ 2 ทรงเข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสทั้งหมด 4 ครั้งคือ

1. เจ้าหญิงมาเรีย มานูลาแห่งปอร์ตุเกส ในปีค.ศ. 1543
2. พระนางแมรีที่ 1 แห่งอังกฤษ ในปีค.ศ. 1554
3. เจ้าหญิงอลิซาเบธ แห่ง วาลัวร์ ในปี ค.ศ. 1560
4. เจ้าหญิงแอนนา แห่งออสเตรีย ในปีค.ศ. 1570

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

พระเจ้าฟิลิปที่ 2 ทรงเลือกมาดริด เป็นเมืองหลวงของสเปนในปี ค.ศ. 1561 และ พระองค์ทรงสร้างพระราชวังเอสคอเรียลขึ้นใกล้กับกรุงมาดริดในระหว่างปี ค.ศ. 1563-1583 พระราชวังเอสคอเรียลเป็นที่ฝังพระศพของจักรพรรดิชาลส์ที่ 5 เป็นที่ประกอบศาสนกิจประจำตระกูล เป็นที่พำนักอาศัยและเป็นสถานที่ทำงานของพระเจ้าฟิลิปที่ 2 ไปในเวลาเดียวกัน

การประเมินผลท้ายบทที่ 4

แนวตอบข้อ 1 จักรพรรดิชาลส์ที่ 5 ทรงสละราชบัลลังก์ไปในปี ค.ศ. 1556 มีสาเหตุมาจากการที่พระองค์ทรงเป็นผู้ปกครองดินแดนอันกว้างใหญ่ ทั้งในทวีปยุโรปและอเมริกา และพระองค์ไม่ทรงประสบผลสำเร็จทางด้านการปกครองจนก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านการคลัง เพราะจักรวรรดิของพระองค์ขาดความเป็นเอกภาพเนื่องจากจักรวรรดิของพระองค์มีลักษณะความแตกต่างกันทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

แนวตอบข้อ 2 วิกฤตการณ์ทางด้านการคลังที่เกิดขึ้นในรัชสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 2 เป็นผลต่อเนื่องมาจากปัญหาทางด้านการคลังที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยของจักรพรรดิชาลส์ที่ 5 นอกจากนี้การดำเนินนโยบายทางการเมืองในสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 2 ทำให้สเปนต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์สงครามอยู่ตลอดเวลาซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการคลังของประเทศ

6. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 5

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ในสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 2 การบริหารราชการทุกอย่างจะต้องขึ้นตรงต่อพระองค์

โดยพระองค์จะทรงเป็นผู้ดำเนินการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ของประเทศด้วยพระองค์เอง ต่อมาในสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 3 พระองค์ไม่ทรงสนใจงานทางด้านการบริหารประกอบกับการที่พระองค์ไม่สามารถดำเนินรอยตามนโยบายที่พระราชบิดาได้ทรงวางแผนไว้ ดังนั้นงานทางด้านการบริหารในสมัยนี้จึงอยู่ในความรับผิดชอบของอัศวินมหาเสนาบดี หรือบรรดาคณสันนิทของพระองค์

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ยุคสันติสุขสเปนอยู่ในรัชสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 3 ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1610-1618 (เป็นระยะเวลาก่อนที่จะเกิดสงคราม 30 ปีขึ้นในยุโรป) เป็นยุคที่ปราศจากการทำสงคราม ทั้งนี้เพราะพระราชอำนาจของกษัตริย์สเปนได้ขยายเข้าไปควบคุมดินแดนต่าง ๆ ทั่วยุโรป

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่ม Arbitratos คือกลุ่มนักเศรษฐศาสตร์ที่พยายามจะยุติความเสื่อมทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของสเปนโดยมีแนวความคิดที่สำคัญคือ พยายามลดความฟุ่มเฟือยและลดการแข่งขันเพื่อแสดงความมั่งคั่งของกลุ่มชนชั้นสูงโดยการชี้ให้เห็นถึงความสุขและความภาคภูมิใจในการทำงาน ทั้งยังส่งเสริมกิจกรรมทางด้านการผลิตในทางเศรษฐกิจ แนวความคิดของกลุ่ม Arbitratos ได้ถูกโอลิวาเรส นำเอามาใช้เพื่อการปฏิรูปทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของสเปน ซึ่งกำลังอยู่ในสภาวะแห่งความตกต่ำ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

แผนการจัดพิธีอภิศกสมรสระหว่างเจ้าชายชาลส์กับเจ้าหญิงมาเรีย เป็นแผนการที่กำหนดขึ้นเพื่อยุติปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างอังกฤษกับสเปน ซึ่งได้ดำเนินติดต่อกันมาเป็นเวลาอันยาวนานในอดีต เมื่ออังกฤษมีนโยบายต่อต้านฝรั่งเศสจึงดำเนินนโยบายทางการทูตโดยหันมาหาสเปน เจ้าชายชาลส์ ได้เสด็จมายังสเปนเพื่อเตรียมเข้าสู่พิธีอภิศกสมรสเป็นเวลาถึง 6 เดือน แต่ปัญหาข้อพิพาทระหว่างอังกฤษกับสเปนยังคงอยู่โดยไม่ได้รับการแก้ไข เช่น ปัญหาความแตกต่างทางด้านศาสนา และปัญหาการแข่งขันทางการค้า เมื่อโอลิวาเรสได้ยื่นข้อเสนอขอให้กองเรือสเปนสามารถเดินทางผ่านช่องแคบอังกฤษไปยังเนเธอร์แลนด์ ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงมีผลทำให้พิธีอภิศกสมรสต้องถูกยกเลิกไปในที่สุด

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

ไฮตีเดิมเป็นส่วนหนึ่งของ ซานโต โดมิงโก ซึ่งเป็นศูนย์กลางการปกครองของสเปนในบริเวณทะเลแคริบเบียนในสมัยก่อนที่สเปนจะเข้ายึดครองแผ่นดินใหญ่ (เม็กซิโก) ในปี ค.ศ. 1519 ในสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ฝรั่งเศสพยายามเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในบริเวณนี้ ดังนั้นฝรั่งเศสจึงต้องการแสวงหาดินแดนไว้เป็นฐานทัพ เมื่อฝรั่งเศสทำสงครามชนะสเปนและได้มีการทำสนธิสัญญาสันติภาพริสวิก ในปี ค.ศ. 1697 มีผลให้สเปนต้องยกไฮตีซึ่งเป็นดินแดนทางภาคตะวันตกของซานโต โดมิงโกให้แก่ฝรั่งเศส

การประเมินผลท้ายบทที่ 5

แนวตอบข้อ 1 ปัญหาความเสื่อมของสเปนที่เกิดขึ้นในตอนปลายรัชสมัยการปกครองของราชวงศ์แฮสเบิร์ก มีสาเหตุมาจากการขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ ลักษณะทางสังคมของสเปนยังคงยึดติดอยู่กับรูปแบบของสังคมในยุคกลางเมื่อมาประกอบกับการดำเนินนโยบายทางการเมืองที่ผิดพลาดก็จะทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

แนวตอบข้อ 2 สงครามสืบราชสมบัติสเปนซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1702-1714 มีสาเหตุเนื่องมาจากการที่พระเจ้าชาลส์ที่ 2 ผู้เป็นกษัตริย์ราชวงศ์แฮสเบิร์กองค์สุดท้ายสเปนไม่มีรัชทายาทผู้ที่จะสืบต่อราชบัลลังก์สเปน พระองค์จึงทรงยกบัลลังก์สเปนให้แก่เจ้าชายฟิลิปพระราชโอรสของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ในเวลาต่อมาพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงประกาศว่าเจ้าชายฟิลิปจะได้เป็นผู้ครองบัลลังก์ของฝรั่งเศสด้วย จึงทำให้อังกฤษ ฮอลันดา และจักรวรรดิของอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ กลัวว่าจะเกิดการเสียดุลย์แห่งอำนาจขึ้นในยุโรปจึงได้ร่วมกันประกาศสงครามเพื่อขับเจ้าชายฟิลิปออกจากการครองบัลลังก์สเปน

7. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 6

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

พระเจ้าฟิลิปที่ 5 ทรงเข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสครั้งแรกในปี ค.ศ. 1701 กับเจ้าหญิง มาเรีย หลุยส์แห่งซาวอย โดยทรงมีพระราชโอรสด้วยกันสองพระองค์ซึ่งต่อมาคือ พระเจ้าหลุยส์ที่ 1 และพระเจ้าเฟอร์ดินานด์ที่ 6 แห่งสเปน ต่อมาเมื่อพระราชินี มาเรีย หลุยส์เสด็จสวรรคตในปี ค.ศ. 1714 พระเจ้าฟิลิปที่ 5 จึงทรงอภิเษกสมรสเป็นครั้งที่สองในปี ค.ศ. 1714 กับเจ้าหญิงอลิซาเบธ ฟาร์เนสแห่งพาร์มา โดยทรงมีพระราชโอรสด้วยกันสองพระองค์ คือ ดอน คาร์ลอสซึ่งต่อมาคือพระเจ้าชาลส์ที่ 3 แห่งสเปน และดอน ฟิลิป ซึ่งต่อมาได้ครองบัลลังก์ของแคว้นพาร์มา

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

พระราชกฤษฎีกา Nueva Planta เป็นพระราชกฤษฎีกาที่ออกมาบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1716 ภายหลังจากการยุติของสงครามสืบราชสมบัติสเปน ซึ่งมีความสำคัญในการยกเลิกอิทธิพลในการปกครองตนเองของแคว้นคาตาลันเนีย และยังเป็นกรนำเอาแคว้นคาตาลันเนียให้เข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐบาลกลางของสเปน

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

ระบบอาเชียนโตคือ เอกสิทธิ์ที่รัฐบาลสเปนได้ออกมาบังคับใช้โดยการอนุญาตให้สัมปทานแก่บุคคลใด หรือ ชาติใดชาติหนึ่งในการส่งทาสแอฟริกันเข้าไปขายยังอาณานิคมของ

สเปนในทวีปอเมริกาโดยได้เริ่มบังคับใช้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1517 ให้แก่บริษัทค้าทาสชาวเจนัว ในการส่งทาสนิโกรทั้งหญิงและชายไปยังอาณานิคมของสเปนในทวีปอเมริกาเป็นเวลา 8 ปี ต่อมาก็ได้มีการให้สิทธิดังกล่าวอีก เช่น ในปี ค.ศ. 1528, 1552, 1595, 1609, 1615, 1695, 1701, และครั้งสุดท้ายในปี ค.ศ. 1713 ให้แก่บริษัท South Sea Company ของอังกฤษซึ่งได้รับไป ตามสนธิสัญญา อุเทรค ระบบอาเซียนโต ได้ถูกยกเลิกไปในรัชสมัยของพระเจ้าเฟอ์ดินานด์ที่ 6 ในปี ค.ศ. 1750 โดยรัฐบาลสเปนต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่บริษัท South Sea Company ผู้ได้รับสัมปทานเป็นจำนวน 100,000 ปอนด์

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

ก่อนที่จะเสด็จมาปกครองสเปนในปี ค.ศ. 1759 พระเจ้าชาลส์ที่ 3 ทรงเคยดำรงตำแหน่งดุกแห่งพาร์มา ในปี ค.ศ. 1732 และกษัตริย์แห่งอาณาจักรเนเปิลส์และซิซิลี หรืออาณาจักรซิซิลีทั้งสอง (Kingdom of The Two Sicilies) ในปี ค.ศ. 1735 มาก่อน

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

กษัตริย์ผู้ทรงภูมิธรรม (Enlightened Absolutist หรือ Enlightened Despot) คือรูปแบบการปกครองของกษัตริย์สมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่ไม่ถือพระองค์ว่าทรงเป็นเทวกษัตริย์ แต่จะทรง ปกครองโดยการยึดหลักเหตุผล และสร้างสรรค์ประโยชน์และความสุขให้แก่ประชาชน

การประเมินผลท้ายบทที่ 6

แนวตอบข้อ 1 ผลกระทบที่สำคัญของสงครามสืบราชสมบัติสเปนซึ่งมีต่อสเปนคือ สเปนต้องสูญเสียดินแดนและได้รับความเสียหายจากสงครามในครั้งนี้เป็นอย่างมาก แต่สงครามก็ได้ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพขึ้นภายในสเปนเพราะกษัตริย์สเปนสามารถรวมอำนาจมาไว้ที่จุดศูนย์กลางได้สำเร็จจึงทำให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของสเปนให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นมาในอดีต

แนวตอบข้อ 2 พระเจ้าชาลส์ที่ 3 ทรงเป็นกษัตริย์ผู้ทรงภูมิธรรมของสเปนเพราะพระองค์ได้ทรงปฏิรูปสเปนทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมซึ่งจะมีผลทำให้สเปนเริ่มเจริญขึ้นในทุก ๆ ด้านภายหลังจากที่ได้เสื่อมลงไปเป็นอย่างมากในสมัยศตวรรษที่ 17

8. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 7

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

สภาคอนเวนชันเป็นสถาบันการปกครองที่ถูกจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1792 มีบทบาทสำคัญในการประกาศให้ฝรั่งเศสเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบสาธารณรัฐและได้ตัดสิน

ประหารชีวิตพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 และพระนางมาเรีย อังตัวเนต ซึ่งได้สร้างความไม่พอใจให้แก่ราชสำนักสเปนเป็นอย่างมาก ต่อมาสภาคอนแวนชันได้ประกาศสงครามกับสเปนในปี ค.ศ. 1793 จึงทำให้สเปนต้องหันไปร่วมมือกับอังกฤษทำสงครามกับฝรั่งเศส สภาคอนแวนชันถูกยุบไปในปี ค.ศ. 1795 และถูกแทนที่โดยคณะรัฐบาลไดเรคทอรี

2. กิจกรรมการเรียนที่ 2

การปฏิวัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1789 เป็นการปฏิวัติเพื่อล้มการปกครองในระบบเก่าโดยเฉพาะเมื่อมีการประหารชีวิตพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 แล้วฝรั่งเศสได้เปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบบสาธารณรัฐอย่างแท้จริง อังกฤษซึ่งไม่เคยหวัดกต่ออิทธิพลของการปฏิวัติเริ่มมองเห็นอันตรายของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจึงได้หันมาร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทำสงครามกับฝรั่งเศส อังกฤษได้กลายมาเป็นผู้นำของกลุ่มผู้นิยมกษัตริย์เพื่อต่อต้านอำนาจของฝรั่งเศส ภายในสเปนหลังจากที่โกดอยถูกปลดออกจากตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีเนื่องจากมีเรื่องกระทบกระทั่งกับฝรั่งเศส โกดอยจึงได้ตั้งกลุ่มนิยมอังกฤษ (Anglophile Party) ขึ้นในสเปนเพื่อต่อต้านอำนาจของฝรั่งเศส

3. กิจกรรมการเรียนที่ 3

โจเซฟ โบนาปาร์ต หรือพระเจ้าโจเซฟที่ 1 แห่งสเปน ผู้เป็นพระเชษฐาของนโปเลียน เคยได้รับการแต่งตั้งจากนโปเลียนให้ไปดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งเนเปิลส์ในปี ค.ศ. 1805 ต่อมาในปี ค.ศ. 1808 ก็ได้รับการแต่งตั้งจากนโปเลียนให้ดำรงตำแหน่งกษัตริย์สเปนและได้ปกครองสเปนอยู่จนถึงปี ค.ศ. 1813 จึงถูกกองกำลังผสมสเปน-อังกฤษ ขับไล่ออกจากสเปน

4. กิจกรรมการเรียนที่ 4

กลุ่มพันธมิตรอันศักดิ์สิทธิ์เป็นกลุ่มปฏิริยาได้ถูกก่อตั้งขึ้นภายหลังการประชุมแห่งเวียนนา โดยความคิดริเริ่มของ ชาร์ อเล็กซานเดอร์ที่ 1 แห่งรัสเซียซึ่งต้องการคงไว้ซึ่งการปกครองในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ภายในอาณาจักรของพวกคริสเตียนโดยมีจักรพรรดิแห่งอาณาจักรออสเตรียและปรัสเซียเข้าร่วมเป็นสมาชิก

5. กิจกรรมการเรียนที่ 5

กฎหมาย Salic Law เป็นกฎหมายเก่าของพวก Sallan Franks ซึ่งห้ามไม่ให้ผู้หญิงขึ้นเป็นกษัตริย์ Salic Law ถูกนำเข้ามาใช้ในสเปนในปี ค.ศ. 1713 โดยพระเจ้าฟิลิปที่ 5 ผู้เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์บูร์บองสายสเปน

การประเมินผลท้ายบทที่ 7

แนวตอบข้อ 1 ผลกระทบที่สเปนได้รับจากการปฏิวัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1789 และ

การขยายอำนาจของนโปเลียนคือการยุติยุคแห่งการปฏิรูปที่ได้ดำเนินมาตั้งแต่สมัยของพระเจ้าชาลส์ที่ 3 สเปนต้องกลายมาเป็นประเทศที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝรั่งเศสในเวลาต่อมาจนกระทั่งชาวสเปนเกิดการรวมตัวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายใต้พลังของลัทธิชาตินิยมและสามารถทำการขับไล่กองทัพฝรั่งเศสออกจากสเปนได้สำเร็จ อิทธิพลที่ฝรั่งเศสทิ้งไว้ในเวลาต่อมาคือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสเปนระหว่างกลุ่มเสรีนิยมกับกลุ่มอนุรักษนิยม

แนวตอบข้อ 2 ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสเปนหลังจากการหมดอำนาจของนโปเลียนเกิดขึ้นเนื่องจากการที่พระเจ้าเฟอร์ดินานด์ที่ 7 ไม่ทรงยอมรับอิทธิพลของลัทธิเสรีนิยมที่เกิดขึ้นในสเปน โดยเฉพาะที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1812 ซึ่งอิทธิพลดังกล่าวสเปนได้รับมาจากผลกระทบของการปฏิวัติฝรั่งเศสและการขยายอำนาจของนโปเลียน นอกจากนี้อิทธิพลของลัทธิเสรีนิยมยังเป็นอุปสรรคที่สำคัญของการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ดังนั้นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเวลาต่อมาจึงเป็นการต่อสู้อำนาจเป็นระหว่างระบอบการปกครองแบบเก่ากับพลังของกลุ่มเสรีนิยม

9. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 8

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ภาคีพันธมิตรสี่ประเทศเป็นความร่วมมือกันระหว่าง สเปน ปอร์ตุเกส อังกฤษและฝรั่งเศส โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจับกุมและเนรเทศเจ้าชายคาร์ลอสออกจากปอร์ตุเกส และปราบปรามเจ้าชายมิเกล ผู้พยายามชิงบัลลังก์ปอร์ตุเกสจาก พระนาง มาเรีย เดอ ลา กลอเรียราชินีผู้ทรงพระเยาว์ของปอร์ตุเกส ซึ่งจะมีผลทำให้เจ้าชายมิเกล เพิกถอนการอ้างสิทธิในการขึ้นครองบัลลังก์ปอร์ตุเกส และเจ้าชายคาร์ลอส ถูกจับไปคุมขังที่ประเทศอังกฤษ

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

พระราชบัญญัติ The Royal Statute ถือเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ใช้ปกครองประเทศมีความสำคัญในการสร้างการเป็นพันธมิตรกันระหว่างรัฐบาลพรรคโมเดอราตอสกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และยังเป็นโอกาสให้องค์พระมหากษัตริย์เป็นผู้กำหนดกลไกในการทำงานของรัฐสภาเพื่อป้องกันการปฏิวัติดังเช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1820 และยังเป็น การสถาปนากการปกครองในระบอบกษัตริย์ที่มีอำนาจทางการเมืองไม่มากจนเกินไป

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1837 เป็นผลงานของพรรคโปรเกรสซิฟส์ที่มีความสำคัญคือ มีเนื้อหาที่ไม่รุนแรงในทางการเมือง รัฐสภาจะประกอบไปด้วยวุฒิสภาซึ่งมาจากการแต่งตั้งและสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังกำหนดให้มีการใช้ระบบตรวจสอบและ

ดุลยภาพโดยรัฐสภากับองค์พระมหากษัตริย์จะทำหน้าที่ร่วมกันในการออกกฎหมาย

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

การปฏิวัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1848 ได้ส่งผลกระทบไปสู่ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเช่นเดียวกับการปฏิวัติฝรั่งเศสที่เคยเกิดขึ้นในครั้งที่ผ่าน ๆ มา ในประเทศสเปน นายพลนาร์โบช นายกรัฐมนตรี ซึ่งเกรงกลัวต่ออิทธิพลของการปฏิวัติจึงต้องหันไปใช้วิธีการปกครองแบบเผด็จการอยู่นานถึง 9 เดือนมีผลทำให้สเปนรอดพ้นจากอิทธิพลของการปฏิวัติไปได้สำเร็จ รัฐบาลสเปนยังสามารถปราบปรามการกบฏที่เกิดขึ้นในคาทาลอเนียโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแยกดินแดนคาทาลอเนียออกจากสเปนและสถาปนาเจ้าชายคาร์ลอสขึ้นเป็นกษัตริย์แห่งคาทาลอเนีย

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

สาเหตุที่ทำให้ทหารต้องเข้าแทรกแซงทางการเมืองในสเปนเพราะ

1. ประชาชนขาดความสำคัญทางการเมืองทำให้อ่อนไหวและถูกชักจูงได้โดยง่ายจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ทหารสามารถเข้าไปแทรกแซงในกิจกรรมทางการเมืองได้โดยง่าย
2. ทหารเป็นกลุ่มที่มีอาวุธและมีระเบียบวินัย
3. ความอ่อนแอของระบบพรรคการเมืองในสเปนโดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาขึ้นพรรคการเมืองมักจะขอความช่วยเหลือจากกลุ่มนายพล จึงเป็นสาเหตุทำให้นายพลของสเปนต้องหันมาแข่งขันกันทางการเมือง

การประเมินผลท้ายบทที่ 8

แนวตอบข้อ 1 ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในตอนต้นรัชสมัยของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 มีสาเหตุมาจากการที่พระองค์ทรงขึ้นครองบัลลังก์ในขณะที่ยังทรงพระเยาว์ทำให้พระองค์ต้องต่อสู้อำนาจกับขบวนการคาร์ลิสซึ่งไม่ยอมรับในสถานภาพของพระองค์ ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นมีผลต่อการเมืองระหว่างประเทศซึ่งจะมีทั้งประเทศที่ให้การสนับสนุนและประเทศที่ไม่ยอมรับในสถานภาพของพระองค์

แนวตอบข้อ 2 พระนางอิสซาเบลลาที่ 2 ทรงถูกขับออกจากบัลลังก์สเปนในปี ค.ศ. 1868 มีสาเหตุสำคัญมาจากความแตกแยกทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายในสเปน ทำให้สเปนต้องตกอยู่ภายใต้สภาวะแห่งการปฏิวัติอยู่ตลอดเวลาและจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจึงได้มีการนำเอาทหารเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในทางการเมือง จึงทำให้ทหารต้องออกมาแข่งอำนาจกันเพื่อขึ้นเป็นใหญ่ในทางการเมือง

10. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 9

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1869 ถูกร่างขึ้นภายหลังการสละราชบัลลังก์ของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 มีความสำคัญในเรื่องการเน้นถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ประเทศสเปนจะปกครองในระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญโดยมีคณะรัฐมนตรีทำหน้าที่ปกครองประเทศและจะต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อรัฐสภาซึ่งจะประกอบไปด้วยสภาสองสภาที่มาจากการเลือกตั้ง

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

1. ดูกแห่งมองเพนซีแอร์
2. เจ้าชายคาร์ลอส หลุยส์
3. เจ้าชายอัลฟองโซ
4. เจ้าชายเฟอร์ดินาน แห่ง โคเบอร์ก
5. เจ้าชายอมาดีโอ แห่ง ซาวอย
6. เจ้าชายโทมัส แห่ง ซาวอย
7. นายพลแอสพาร์เตโร
8. เจ้าชายลีโอโปล แห่ง ไฮเซนซอลเลอร์-ซิกมาริงเจน

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1876 ถูกร่างขึ้นโดยรัฐบาลอนุรักษ์นิยมภายใต้การนำของคาโนวาส โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะยุติความแตกแยกซึ่งเกิดขึ้นในสังคมสเปนและต้องการที่จะสร้างประเทศสเปนขึ้นมาใหม่ ภายหลังจากการขึ้นครองบัลลังก์ของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 12 ในปี ค.ศ. 1875 โดยมีหลักการที่สำคัญคือ

1. หลักชั้นตติกรรมทางศาสนา
2. ให้การรับประกันสิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชน
3. การออกกฎหมายจะกระทำร่วมกันระหว่างสภาทั้งสองกับองค์พระมหากษัตริย์

รัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. 1876 เป็นรัฐธรรมนูญที่มีอายุการใช้งานยืนยาวกว่าฉบับอื่น ๆ ที่ได้เคยประกาศใช้มาและได้ถูกบังคับใช้ไปจนถึงปีค.ศ. 1923 โดยในปี ค.ศ. 1890 ได้มีการประกาศให้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งแก่ประชาชนทั้งชายและหญิง (Universal Suffrage)

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

การฟื้นฟูอำนาจของราชวงศ์บูร์บองขึ้นมาใหม่ถือเป็นชัยชนะโดยปราศจากการเสียเลือดเนื้อของฝ่ายอนุรักษ์นิยม สเปนเคยถูกปกครองทั้งระบอบกษัตริย์และระบอบสาธารณรัฐมาก่อน แต่ก็ต้องมีอันล้มเหลวไปทั้งนี้เพราะ

1. รัฐบาลสเปนไม่สามารถนำเอากฎหมายรัฐธรรมนูญมาบังคับใช้ในทางปฏิบัติแต่ก็จะดำเนินนโยบายการปกครองตามคำสั่งของผู้นำ หรือพรรคการเมืองที่ได้ขึ้นมาบริหารประเทศ
2. พรรคการเมืองของสเปนมักจะไม่ค่อยดำเนินนโยบายการปกครองตามแบบแผนที่ได้วางไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงทำให้หลักการที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญมีค่าเป็นเพียงแค่เศษกระดาษ และจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองด้วยวิธีการรุนแรง ซึ่งเป็นสาเหตุที่จะนำความล้มเหลวมาสู่ระบบการปกครองของสเปน

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของสเปนในยุคนี้เป็นผลงานที่สำคัญของคาโนวาสและเป็นผลเนื่องมาจากการที่สเปนมีพระมหากษัตริย์และรัฐบาลที่ดีซึ่งต้องการทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติแม้จะต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ ผลงานที่สำคัญซึ่งเกิดขึ้นในยุคนี้เช่น

1. การคมนาคมได้ขยายตัวออกไปทั่วประเทศโดยเฉพาะการสร้างทางรถไฟเพื่อรองรับผลผลิตผลทางด้านเกษตรและอุตสาหกรรม
2. เหล้าไวน์ของสเปนเป็นที่ต้องการของตลาดยุโรปโดยการแข่งขันกับฝรั่งเศส
3. สเปนได้กลายมาเป็นผู้ผลิตขนสัตว์เพื่อการส่งออกเป็นที่ 3 ของยุโรปโดยมีแหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในคาทาลเนีย

การประเมินผลท้ายบทที่ 9

แนวตอบข้อ 1 สาธารณรัฐที่ 1 ของสเปนเกิดขึ้นเมื่อพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 ทรงสละราชบัลลังก์ไปในปี ค.ศ. 1868 หลังจากนั้นก็ได้มีการสรรหาบุคคลที่เหมาะสมที่จะขึ้นมาดำรงตำแหน่งกษัตริย์สเปนจนก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเมืองระหว่างประเทศ ความล้มเหลวทางด้านการปกครองของพระเจ้ามาดิโอที่ 1 ทำให้สเปนต้องเปลี่ยนการปกครองมาสู่ระบอบ สาธารณรัฐ แต่จากความแตกแยกทางการเมืองภายในระหว่างพรรคการเมืองซึ่งแข่งขันกันขึ้นมาเป็นกลุ่มผู้บริหารประเทศจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ทหารเข้ามาแทรกแซงทางการเมือง ซึ่งจะมีผลทำให้สาธารณรัฐ ที่ 1 ของสเปนต้องล่มสลายไปในที่สุด

แนวตอบข้อ 2 สงครามระหว่างสเปนกับสหรัฐอเมริกาที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1898 มีสาเหตุมาจากความพยายามของสหรัฐอเมริกาที่ต้องการเข้าไปแทรกแซงในคิวบาซึ่งเป็นอาณานิคมของสเปน สงครามในครั้งนี้จบลงโดยการล่มสลายของจักรวรรดิสเปน

11. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 10

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

การปกครองท้องถิ่นของสเปนมักจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้นำ (Cacique) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลสามารถชี้แนะให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเชื่อฟังประพฤติและปฏิบัติตามความคิดเห็นของบุคคลนั้น ผู้นำท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะในเวลาเลือกตั้งเพราะผู้นำท้องถิ่นเหล่านี้สามารถกำหนดกฎเกณฑ์ในการเลือกตั้ง เช่น การกำหนดว่าผู้ใดสมควรที่จะได้รับสิทธิในการลงคะแนนเสียง หรือ การกำหนดว่าควรลงคะแนนเสียงด้วยวิธีใด รัฐบาลอนุรักษ์นิยมของมูราต้องการกำจัดอำนาจของกลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นเหล่านี้ โดยการกระตุ้นประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง และต้องการให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ถึงแม้ว่าสเปนจะวางตัวเป็นกลางไม่ได้เข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 1 แต่ก็ได้เกิดความแตกแยกกันในราชสำนักสเปน โดยเฉพาะความแตกแยกที่เกิดขึ้นระหว่างพระราชินีวิกตอเรียผู้มีศักดิ์เป็นพระราชนัดดาของพระนางวิกตอเรียแห่งอังกฤษพระองค์จึงมีใจเอนเอียงเข้ากับฝ่ายสัมพันธมิตร ส่วนพระราชชนนี มาเรีย คริสตินา ซึ่งเป็นชาวออสเตรเลียพระองค์จึงมีใจสนับสนุนฝ่ายมหาอำนาจกลาง จากความแตกแยกทางความคิดที่เกิดขึ้นภายในราชสำนักจึงทำให้พระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ต้องทรงวางตัวเป็นกลางไม่เข้ากับฝ่ายใด

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

สงครามที่เกิดขึ้น ณ สมรภูมิตันนาร์ ในมออคโคทำให้สเปนต้องสูญเสียทหารไปประมาณ 14,000 คน และถูกจับเป็นเชลยอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้ก่อผลกระทบที่ติดตามมาคือ

1. ได้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนชาวสเปน และก่อนที่จะเกิดเหตุความเสียหายอย่างรุนแรงในเหตุการณ์ครั้งนี้มีมติมหาชนส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐบาลยุติสงครามและถอนตัวออกจากมออคโคทั้งนี้เพราะสงครามทำให้เสียทั้งค่าใช้จ่ายและเสียทั้งกำลังคน

2. เมื่อนายพลริเวราแม่ทัพประจำกรุงมาดริดเสนอให้สเปนถอนตัวออกจาก มออคโค ข้อเสนอดังกล่าวกลับทำให้เขาต้องถูกปลดออกจากตำแหน่ง

3. ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการสอบสวนลงโทษต่อผู้รับผิดชอบในเหตุการณ์ครั้งนี้ และขอให้รัฐบาลช่วยเหลือให้มีการเจรจาปลดปล่อยเชลยศึกได้กลับสเปน

4. ได้ปรากฏข่าวลือหนาหูว่า ในขณะที่เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นที่แอนนวล พระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ทรงพักผ่อนอริยาบอยู่ในพระราชวังฤดูร้อนในขณะที่กองทหารสเปน กำลังทนทุกข์ทรมานอยู่กับแสงแดดในแอฟริกา ข่าวลือดังกล่าวทำให้ภาพพจน์ของพระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ต้องเสียไป

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

ความเสื่อมของรัฐบาลพลเรือนในสมัยของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 13 มีสาเหตุพอสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

1. ความเสื่อมของระบบการผัดเปลี่ยนกันขึ้นครองอำนาจทางการเมือง (Turno Pacifico)
2. การเลือกตั้งเป็นไปอย่างไม่บริสุทธิ์และยุติธรรม
3. การเปลี่ยนรัฐบาลมีอยู่ตลอดเวลา ทำให้รัฐบาลแต่ละชุดไม่สามารถรักษาผลประโยชน์ของประชาชนไว้ได้ประชาชนจึงขาดที่พึ่งและหมดความหวัง
4. กลไกสำคัญที่ประกอบกันขึ้นเป็นสังคมสเปนขาดความสำนึกในหน้าที่และขาดความรับผิดชอบต่อตนเองทำให้สเปนขาดผู้นำที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาหรือแก้ไขวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น
5. งบประมาณของประเทศต้องสูญเสียไปกับระบบราชการที่ล่าหลังและสงครามอันยืดเยื้อในมออคโค
6. การก่อการร้ายและนัดหยุดงานเกิดขึ้นทั่วไปในสเปนและรัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ลุล่วงลงได้ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อ การปกครองและเศรษฐกิจของประเทศ

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

ความล้มเหลวทางการเมืองของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 13 มีสาเหตุพอสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

1. พระเจ้าอัลฟองโซ ทรงพยายามแก้ไขปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นโดยให้การสนับสนุนต่อรัฐบาลเสรีนิยม เพื่อเป็นการเอาใจฝ่ายที่ต่อต้านพระองค์และยังเป็นการแสดงออกถึงความเป็นเสรีนิยมของพระองค์แต่กลับปรากฏว่ารัฐบาลเสรีนิยมซึ่งพระองค์ทรงให้การสนับสนุนไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้
2. สเปนต้องเผชิญกับปัญหาสำคัญซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการปฏิวัติรัสเซีย และปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ซึ่งจะมีผลตามมาคือ
  - 2.1 การนัดหยุดงานและการก่อความวุ่นวายโดยกลุ่มกรรมกร
  - 2.2 มีดินแดนหลายแห่งร้องขอสิทธิในการปกครองตนเอง
3. เมื่อพระเจ้าอัลฟองโซที่ 13 ทรงเห็นว่าความวุ่นวายที่เกิดขึ้นอาจนำอันตรายมาสู่ราชสำนักพระองค์จึงทรงสนับสนุนให้ฝ่ายทหารเข้ามาปกครองในระบอบเผด็จการ ซึ่งจะมีผลที่ตามมาคือ
  - 3.1 ระบอบเผด็จการไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศ
  - 3.2 ประชาชนสเปนได้ร่วมมือกันต่อต้านการปกครองในระบอบเผด็จการ
4. ภายหลังจากการล้มการปกครองในระบอบเผด็จการได้สำเร็จแล้ว ชาวสเปนส่วน

ใหญ่จึงหันมาต่อต้านพระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นผู้ให้การสนับสนุนต่อการปกครองในระบบเผด็จการ

การประเมินผลท้ายบทที่ 10

แนวตอบข้อ 1 ระบบผลัดเปลี่ยนกันขึ้นครองอำนาจระหว่างพรรคเสรีนิยมเป็นข้อตกลงระหว่าง คาโนวาส หัวหน้าพรรคอนุรักษนิยมกับซากาสต้า หัวหน้าพรรคเสรีนิยมซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากที่รัฐบาลพลเรือนสามารถกำจัดอำนาจของทหารออกจากการแทรกแซงทางการเมืองซึ่งจะมีผลทำให้พรรคการเมืองทั้งสองพรรคมีโอกาสผลัดเปลี่ยนกันจัดตั้งรัฐบาลขึ้นบริหารประเทศ

แนวตอบข้อ 2 การปฏิวัติที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1923 มีสาเหตุมาจากปัญหาที่เกิดขึ้นหลายปัญหา เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นในอาณานิคมของสเปน ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำซึ่งเป็นผลกระทบมาจากสงครามโลกครั้งที่ 1 และปัญหาการขยายอิทธิพลของการปฏิวัติรัสเซียที่ได้แพร่ขยายเข้ามาภายในสเปนจนก่อให้เกิดความวุ่นวายทางการเมือง ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้รัฐบาลพลเรือนไม่สามารถแก้ไขและไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดความวุ่นวายเอาไว้ได้ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ทหารทำการปฏิวัติเพื่อกลับเข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองอีกครั้ง

12. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 11

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

รัฐบาลที่ขึ้นมามีอำนาจปกครองในสมัยสาธารณรัฐที่ 2 เรียงตามลำดับได้ดังต่อไปนี้คือ

1. รัฐบาลชั่วคราว (เมษายน-ตุลาคม ค.ศ. 1931)
2. รัฐบาลผสมสาธารณรัฐนิยมและสังคมนิยม (ตุลาคม ค.ศ. 1931- พฤศจิกายน ค.ศ. 1933)
3. รัฐบาลผสมอนุรักษนิยมกลุ่มสาธารณรัฐนิยมเรดิเคิลและกลุ่มฝ่ายขวาคาทอลิก (พฤศจิกายน ค.ศ. 1933-กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1936)
4. รัฐบาลพรรคแนวประชาชน (กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1936-เกิดการปฏิวัติในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1936 จนกระทั่งสงครามกลางเมืองยุติในปี ค.ศ. 1939)

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

การใช้นโยบายแยกศาสนจักรออกจากรัฐของรัฐบาลชั่วคราวมีสาเหตุมาจากการที่ศาสนจักรเป็นพันธมิตรที่สำคัญของราชสำนักสเปน รัฐบาลชั่วคราวจึงจำเป็นต้องลดบทบาททางการเมืองของศาสนจักรลงเพื่อไม่ให้พวกนี้มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในครั้งต่อไปจึงเป็น

สาเหตุให้พวกคาทอลิกรวมกำลังกันเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่ม นโยบายดังกล่าวได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากและได้กลายมาเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาสาธารณรัฐที่ 2 ในเวลาต่อมา

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

พรรคคอมมิวนิสต์สเปนเป็นพรรคที่ไม่ได้มีการจดทะเบียนอย่างเป็นทางการจนกระทั่งสาธารณรัฐที่ 2 ถือกำเนิดขึ้นจึงได้มีการจดทะเบียนพรรคอย่างเป็นทางการในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1931 แต่พรรคก็ไม่เคยลงสมัครรับเลือกตั้งมาก่อน ต่อมาได้เข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับพรรคแนวประชาชนจึงทำให้พรรคคอมมิวนิสต์เข้าไปมีบทบาทในสภาคอร์เตส ได้รับตำแหน่งในคณะรัฐบาล และเข้าไปมีบทบาทในสภาท้องถิ่น พรรคคอมมิวนิสต์มีฐานกำลังอยู่ในเขตอุตสาหกรรมคาตาลันเนีย ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ขบวนการคือ

1. ขบวนการที่ประสานงานโดยตรงกับขบวนการ Comintern ของรัสเซีย
2. กลุ่ม Poum ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่ม Trotskyite

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

กองทหารอาสานานาชาติจะประกอบไปด้วยกลุ่มต่อต้านลัทธิฟาสซิสต์จากทั่วโลกที่ได้ร่วมกันปกป้องสาธารณรัฐที่ 2 ของสเปนโดยมีนักเขียนคนสำคัญ ๆ เช่น

- George Orwell จากประเทศ อังกฤษ
- Ernest Hemingway จากประเทศ สหรัฐอเมริกา
- Andre Malraux จากประเทศ ฝรั่งเศส
- Arthur Koester จากประเทศ ฮังการี

5. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

ความแตกแยกที่เกิดขึ้นกับรัฐบาลสาธารณรัฐในตอนปลายสงครามกลางเมืองเกิดขึ้นเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์สายโซเวียตที่นิยมในลัทธิสตาลิน (Stalinism) ได้หันไปติดต่อกับฝ่ายของนายพลฟรังโกเพื่อร่วมมือกันทำสงครามกับรัฐบาลสาธารณรัฐ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจาก

1. ความขัดแย้งทางด้านลัทธิอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างฝ่ายคอมมิวนิสต์สายสตาลินกับฝ่ายคอมมิวนิสต์สายทรอตสกี

2. เนื่องจากรัฐบาลสาธารณรัฐ กลุ่ม Poum เป็นฝ่ายนิยมทรอตสกีดังนั้นฝ่ายคอมมิวนิสต์สายสตาลินจึงหันไปสนับสนุนนายพลฟรังโกเพื่อต่อต้านฝ่ายคอมมิวนิสต์สายทรอตสกี

ผลที่ติดตามมาคือรัสเซียได้ตัดการให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลสาธารณรัฐ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลสาธารณรัฐพ่ายแพ้รวดเร็วยิ่งขึ้น

การประเมินผลท้ายบทที่ 11

แนวตอบข้อ 1 สาธารณรัฐที่ 2 เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิวัติล้มอำนาจการปกครองของพระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ภายใต้การนำของกลุ่มสาธารณรัฐนิยม ลักษณะที่สำคัญของสาธารณรัฐที่ 2 คือการต่อสู้กันระหว่างกลุ่มอนุรักษนิยมฝ่ายขวา กับ กลุ่มสาธารณรัฐนิยมและกลุ่มสังคมนิยมฝ่ายซ้ายจนก่อให้เกิดความวุ่นวายที่เกิดขึ้นไปทั่วทั้งประเทศ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ทหารซึ่งเกรงกลัวต่ออิทธิพลของกลุ่มสังคมนิยมฝ่ายซ้ายทำการปฏิวัติเพื่อขจัดอิทธิพลของพลังสังคมนิยมออกไปจากประเทศสเปน

แนวตอบข้อ 2 สงครามกลางเมืองซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1936-1939 มีสาเหตุมาจากการขยายอิทธิพลของกลุ่มสังคมนิยมและพรรคคอมมิวนิสต์ในสเปน ทำให้กลุ่มอนุรักษนิยมและกลุ่มทหารทำการปฏิวัติเพื่อล้มอำนาจของรัฐบาลฝ่ายซ้าย และกำจัดอิทธิพลของกลุ่มสังคมนิยมและอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์ออกไปจากสเปน

13. แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดบทที่ 12

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ในช่วงที่กำลังเกิดสงครามกลางเมืองการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของกลุ่มปฏิวัติชาตินิยมถือเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยในระยะแรกได้มีการจัดตั้งสภาสภาโหมแห่งชาติขึ้นเพื่อตั้งอำนาจสูงสุดมาสู่ผู้นำฝ่ายทหาร ต่อมาได้มีการจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวขึ้นโดยมีนายพลฟรังโกดำรงตำแหน่งผู้นำสูงสุดซึ่งต่อมารัฐบาลชั่วคราวก็ได้เปลี่ยนสถานะภาพกลายเป็นรัฐบาลใหม่ของสเปนภายหลังการยุติของสงครามกลางเมือง

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

สัญลักษณ์ของรัฐบาลนายพลฟรังโก ประกอบไปด้วย ไม้กางเขน แอก และลูกศร ซึ่งเดิมเป็นสัญลักษณ์ของพรรคฟาลังก์ ต่อมาเมื่อพรรคฟาลังก์ถูกรวมเข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจของนายพลฟรังโกสัญลักษณ์ดังกล่าวจึงได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์ของรัฐบาลนายพลฟรังโก ซึ่งสามารถตีความหมายจากสัญลักษณ์รูปต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ

ไม้กางเขน = คริสตศาสนา

แอก = การรวมตัวกัน

ลูกศร = อาณาจักรหลาย ๆ อาณาจักร

ความหมายรวมคือการที่อาณาจักรหลาย ๆ อาณาจักรได้รวมตัวกันเข้าเป็นประเทศสเปนภายใต้การปกครองของอาณาจักรคาสติล

3. กิจกรรมการเรียนรู้ 3

กฎหมาย Fuero De Los Espanoles ถือเป็นกฎหมายพื้นฐานของประเทศเปรียบได้กับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะเน้นถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศสเปน กฎหมายฉบับนี้ได้ถูกบรรจุเขียนไว้อย่างเลศเลอเพื่อจะประกาศใช้ในขณะที่สเปนตกอยู่ภายใต้การปกครองในระบอบเผด็จการแต่รัฐบาลก็ไม่สามารถปฏิบัติตามทฤษฎีที่วางไว้ได้ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะการกระทำดังกล่าวอาจนำความยุ่งยากมาสู่รัฐบาล

4. กิจกรรมการเรียนรู้ 4

กลุ่มต่อต้านรัฐบาลนายพลฟรังโกจะประกอบไปด้วยกลุ่มนิยมกษัตริย์ กลุ่มสาธารณรัฐนิยม กลุ่มคอมมิวนิสต์ กลุ่มอนาคิสต์ และกลุ่มสังคมนิยม

5. กิจกรรมการเรียนรู้ 5

ในระหว่างที่สเปนว่างเว้นจากการปกครองในระบอบกษัตริย์ สมาชิกสภาผู้สำเร็จราชการจะทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่เหมาะสมที่จะมาดำรงตำแหน่งกษัตริย์สเปน เมื่อได้บุคคลที่เหมาะสมแล้วสภาแห่งราชอาณาจักรกับท่านผู้นำสูงสุดจะร่วมกันประกอบพิธีสาบานตนต่อผู้ที่ได้รับการคัดเลือกก่อนที่บุคคลผู้นั้นจะขึ้นดำรงตำแหน่งกษัตริย์อย่างเป็นทางการ แต่ถ้าเกิดกรณีที่ผู้นำสูงสุดเกิดเสียชีวิตหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้แล้ว รัฐบาลกับสภาแห่งราชอาณาจักรจะต้องร่วมกันสรรหาบุคคลผู้จะขึ้นดำรงตำแหน่งกษัตริย์ หรือผู้สำเร็จราชการภายในระยะเวลา 3 วัน

การประเมินผลบทที่ 12

แนวตอบข้อ 1 ภายหลังสงครามกลางเมืองได้ยุติลงแล้วสเปนก็เปลี่ยนรูปแบบการปกครองมาเป็นแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ ภายใต้การนำของนายพลฟรังโก ซึ่งการปกครองดังกล่าวเป็นรูปแบบการปกครองที่เลียนแบบมาจากการปกครองของอิตาลีภายใต้การนำของมุสโสลินีและของเยอรมนีภายใต้การนำของฮิตเลอร์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อยุติความวุ่นวายที่เกิดขึ้นมาในอดีตและเพื่อฟื้นฟูและบูรณะประเทศสเปนขึ้นมาใหม่

แนวตอบข้อ 2 หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงแล้วสเปนได้ถูกมองว่าเป็นประเทศที่ได้โอนเอียงเข้ากับฝ่ายอักษะ ดังนั้น รัฐบาลของนายพลฟรังโกจึงไม่เป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มของประเทศผู้ชนะสงคราม แต่สงครามเย็นที่เกิดขึ้นในเวลาต่อมาระหว่างฝ่ายคอมมิวนิสต์กับกลุ่มประเทศฝ่ายโลกเสรีจะเป็นการเปิดโอกาสให้รัฐบาลของนายพลฟรังโกเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับในประเทศฝ่ายโลกเสรี

14. เฉลยการประเมินผลหลังเรียน

แนวตอบบทที่ 1

กาหลิบ คือระบอบการปกครองที่พวกอุมัยยัดได้นำเข้ามาใช้ในสเปนตั้งแต่ปี ค.ศ. 929 เพื่อแข่งอำนาจกับกาหลิบที่เมืองแบกแดด และที่อียิปต์ ระบอบกาหลิบเป็นการปกครองแบบตั้งอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางที่เมือง คอร์โดบา ซึ่งเป็นเมืองหลวง โดยมีองค์กาหลิบเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดแต่เพียงผู้เดียว

อัล-แอนดาลุส คือดินแดนภายใต้การปกครองของพวกมัวร์ ซึ่งเข้ามามีอำนาจปกครองในคาบสมุทรไอบีเรียในระหว่างปี ค.ศ. 711-1492

โมซาร์บ คือพวกคริสเตียนสเปนที่พูดภาษาอาหรับ หรือพวกคริสเตียนที่อาศัยอยู่ในดินแดนอัล-แอนดาลุส

แนวตอบบทที่ 2

พระเจ้ารามิโรที่ 2 (ค.ศ. 1134-1137) กษัตริย์แห่งอาณาจักรอรากอนผู้ไฝ่ธรรมะ ทรงมีแผนการที่จะผนวกอาณาจักรอรากอน กับ อาณาจักรคาสติลเข้าด้วยกันโดยเตรียมการอภิเษกสมรสระหว่างเจ้าหญิงเปโตรอนิลา พระราชธิดาผู้ทรงพระเยาว์กับเจ้าชาย ชันโซ องค์รัชทายาทแห่งอาณาจักรคาสติล แต่ก็ได้รับการคัดค้านจากบรรดาขุนนางอรากอน ต่อมาในปี ค.ศ. 1137 พระองค์จึงทรงจัดพิธีอภิเษกสมรสเจ้าหญิงเปโตรอนิลา กับ เจ้าชายรามอน-เบเร็งเอร์ที่ 4 เคานต์แห่งบาร์เซโลนาหลังจากนั้นพระองค์ก็ทรงสละราชบัลลังก์ให้แก่พระราชธิดากับพระราชบุตรชายเพื่อทรงออกผนวช การอภิเษกสมรสในครั้งนี้นี้จะมีผลทำให้ดินแดนคาทาโลเนียได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอรากอน

สภาคอร์ตเตส เป็นชื่อที่ใช้เรียกการประชุมทางการเมืองหรือรัฐสภาของสเปนโดยมีองค์พระมหากษัตริย์เป็นประธานในที่ประชุมมาตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 12 ผู้แทนที่เข้าร่วมประชุมจะเป็นตัวแทนของเหล่าฐานันดร 3 ฐานันดร คือ ขุนนาง พระและสามัญชน สภาคอร์ตเตสจะทำหน้าที่บัญญัติกฎหมายร่วมกับองค์พระมหากษัตริย์ ประกอบไปด้วยสภาคอร์ตเตสแห่ง เลออน คาสติล อรากอน คาทาโลเนีย และ วาเลนเซีย ในสมัยศตวรรษที่ 14 สภาคอร์ตเตสแห่งเลออนถูกรวมเข้ากับสภาคอร์ตเตสแห่งคาสติล ส่วนสภาคอร์ตเตสที่เหลืออยู่อีก 3 แห่ง ในเวลาต่อมาก็ได้กลายมาเป็นสภาคอร์ตเตสของอาณาจักรอรากอน สภาคอร์ตเตสจะถูกเรียกประชุมโดยองค์พระมหากษัตริย์

และการประชุมจะถือเป็นโมฆะ ถ้าองค์พระมหากษัตริย์ไม่เข้าร่วมประชุมด้วย ส่วนในกรณีที่ตัวแทนของฐานันดรหนึ่งฐานันดรใดขาดประชุมก็ให้ถือว่าผลของการประชุมในครั้งนั้นมีผลในทางปฏิบัติ ตัวแทนของพวกเขาสามัญชนหรือกลุ่มฐานันดรที่ 3 ได้เข้ามาร่วมประชุมสภาคอร์ตเอส ตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 13 มีผลทำให้สภาคอร์ตเอส มีรูปแบบที่สมบูรณ์เพราะเป็นสภาที่มีตัวแทนของฐานันดรทุกกลุ่มมาประชุมร่วมกัน การเข้ามาของกลุ่มฐานันดรที่ 3 แสดงให้เห็นถึงความเจริญของเมืองต่าง ๆ ที่ได้ส่งตัวแทนเข้ามาร่วมมีบทบาทในทางการเมืองซึ่งตัวแทนของกลุ่มฐานันดรที่ 3 จะเป็นเสียงสนับสนุนที่สำคัญขององค์พระมหากษัตริย์ การประชุมสภาคอร์ตเอสในอาณาจักรอากอนจะแตกต่างไปจากการประชุมสภาคอร์ตเอสในอาณาจักรคาสตีล-เลออน เพราะแต่ละเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งของสภาคอร์ตเอสจะแยกการประชุมออกจากกันโดยเด็ดขาด พวกยิวกับพวกมุสลิมจะถูกกีดกันไม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมประชุมด้วยทั้งนี้เพราะปัญหาความแตกต่างทางด้านศาสนา

คาทาลันเนีย คือดินแดนที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสเปน เดิมเคยเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอากอนมาก่อนที่จะมีการรวมสเปนเข้าด้วยกัน มีเมืองบาร์เซโลนาเป็นเมืองที่สำคัญที่สุด ชาวเมืองจะเรียกตนเองว่า คาทาลัน ชาวคาทาลันมีภาษาและวัฒนธรรมของตนเองซึ่งแตกต่างไปจากชาวสเปนในส่วนอื่น ๆ ชาวคาทาลันเป็นพวกรักอิสระและมีความเข้มแข็งในทางการเมืองจึงมักจะก่อการกบฏต่อรัฐบาลกลางมาตั้งแต่สมัยอดีต

แนวตอบบทที่ 3

ศาลพิเศษทางศาสนา (Inquisition) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1478 ในสมัยของกษัตริย์คาทอลิก โดยพระบรมราชโองการขององค์สันตปาปาซิกซุสที่ 4 เพื่อต่อต้านอิทธิพลของพวกยิวซึ่งถือเป็นพวกนอกศาสนาในสายตาของศาสนจักร ศาลพิเศษทางศาสนายังมีหน้าที่คอยสอดส่องดูแลพวก Conversos หรือพวกยิวที่เปลี่ยนศาสนามาเป็นคริสเตียน ซึ่งพวกนี้มักจะลักลอบประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเดิมของตนเอง ศาลพิเศษทางศาสนาในระยะแรกที่ถูกตั้งขึ้นยังเป็นเครื่องมือของกษัตริย์คาทอลิกที่จะใช้ให้บรรลุดจุดประสงค์ในการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

ฟรานซิสโก จิมีเนส ซิลีเนอรอส พระนิกายฟรานซิสกันผู้ซึ่งพระนางอิสซาเบลลาทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง อาร์ช บิชอป แห่งโทเลโด ในปี ค.ศ. 1495 ซิลี

เนออส เป็นกำลังสำคัญในการปฏิรูปศาสนาของกษัตริย์คาทอลิก บารโทโลมิว เดอ ลาส คาสัส พระนิกายโดมินิกันผู้เดินทางไปยังโลกใหม่ ได้ต่อสู้เพื่อพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ของพวกเขาอินเดีย และได้ให้การคุ้มครองแก่พวกเขาอินเดียให้หลุดพ้นจากการกดขี่ของเจ้านายชาวสเปน

แนวตอบบทที่ 4

สันตะปาปาเอเดรียนที่ 5 หรือ Adrian of Utrecht เคยทำหน้าที่เป็นพระอาจารย์ของจักรพรรดิชาลส์ที่ 5 และเคยทำหน้าที่เป็นผู้สำเร็จราชการในอาณาจักรคาสติลเมื่อองค์จักรพรรดิเสด็จไปรับตำแหน่งในดินแดนเยอรมนี เมื่อได้รับตำแหน่งสันตะปาปาแล้วก็ได้หันไปเข้ากับพระเจ้าฟรานซิสที่ 1 ของฝรั่งเศสในกรณีพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างจักรพรรดิชาลส์ที่ 5 กับกษัตริย์ฝรั่งเศส

เลอบันโต เป็นชื่อยุทธนาวีครั้งสำคัญในสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 2 ซึ่งทำกับพวกเตอร์กในปี ค.ศ. 1571 กองเรือผสม สเปน เวนเนทีย และรัฐสันตะปาปาสามารถทำลายกองทัพเรือของพวกเตอร์กได้ที่สมรภูมิ เลอบันโต ในบริเวณคาบสมุทรกรีซ ซึ่งจะมีผลทำให้สเปนกลายมาเป็นผู้นำของอาณาจักรคริสเตียนต่อสู้กับพวกเตอร์ก

ศตวรรษทองของสเปน กินระยะเวลาตั้งแต่สมัยจักรพรรดิชาลส์ที่ 5 ไปจนถึงสมัยแห่งการทำสัญญาพิรินิส ในปี ค.ศ. 1659 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระเจ้าฟิลิปที่ 4 สมัยศตวรรษทองของสเปนได้มีผลงานของศิลปิน และนักเขียนออกมามากมาย อาทิเช่น Cervantes Lope De Vega Velaques และ Zurbaran

แนวตอบบทที่ 5

พระนางมาเรีย แอนนา พระมเหสีองค์ที่ 2 ของพระเจ้าฟิลิปที่ 4 ผู้ทรงเป็นพระราชมารดาของพระเจ้าชาลส์ที่ 2 ทรงดำรงตำแหน่งองค์ผู้สำเร็จราชการในขณะที่พระเจ้าชาลส์ที่ 2 ยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะ พระองค์ทรงพยายามที่จะกำจัด ดอน จอห์น ออกจากอำนาจในการเมือง แต่ในที่สุดพระองค์ก็ต้องเสด็จลี้ภัยทางการเมืองไปประทับที่เมืองโทเลโด ในระหว่างปี ค.ศ. 1676-1680

ดอน จอห์น ลูกนอกสมรสของพระเจ้าฟิลิปที่ 4 ซึ่งเกิดกับ Maria Calderon ผู้เป็น นักร้องจากจำนวนลูกนอกสมรสทั้งหมด ประมาณ 30 กว่าคนของพระเจ้าฟิลิปที่ 4 ดอนจอห์น เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องอย่างเป็นทางการมากที่สุด ดอน

จอห์นได้ถูกกำจัดบทบาททางการเมืองโดยพระนางมาเรีย แอนนา องค์ผู้สำเร็จราชการผู้เป็นพระราชมารดาของพระเจ้าชาลส์ที่ 2 แต่ดอนจอห์นกลับเป็นที่ชื่นชอบจากองค์พระมหากษัตริย์และประชาชนชาวสเปนจึงทำให้เขาก้าวขึ้นมามีอำนาจในระหว่างปี ค.ศ. 1676-1680 หลังจากนั้นเขาได้พยายามกำจัดศัตรูทางการเมืองและยังเป็นผู้แนะนำให้พระเจ้าชาลส์ที่ 2 เข้าสู่พิธีอภิเษกสมรส กับเจ้าหญิง มาเรีย หลุยส์ ผู้เป็นพระภาคิไนยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เพื่อหวังผลในทางการเมืองระหว่างประเทศกับฝรั่งเศสและยังเป็นการกำจัดอิทธิพลของอดีตองค์ผู้สำเร็จราชการซึ่งทรงประสงค์ที่จะให้พระเจ้าชาลส์ที่ 2 เข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสกับ เจ้าหญิง มาเรีย แอนนา แห่งออสเตรีย ซึ่งถ้าเป็นไปเช่นนั้น อดีตองค์ผู้สำเร็จราชการก็อาจจะกลับมามีอำนาจครอบงำพระเจ้าชาลส์ที่ 2 อีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม พระเจ้าชาลส์ที่ 2 ก็ได้ทรงเลือกเจ้าหญิง มาเรีย หลุยส์ด้วยความเสนาหา แต่ ดอน จอห์นได้เสียชีวิตไปก่อนที่จะได้เห็นพิธีอภิเษกสมรสระหว่างบุคคลทั้งสอง

เคานต์ แห่ง โอโรเพซา อัครมหาเสนาบดีในสมัยของพระเจ้าชาลส์ที่ 2 ผู้ทำหน้าที่สืบต่อจาก ดอน จอห์น โอโรเพซา ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากพระราชินี มาเรีย หลุยส์ ประกอบกับการที่เขาเป็นบุคคลผู้มีความสามารถ เช่น การปฏิรูปการคลังจนประสบความสำเร็จ ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความไม่พอใจในกลุ่มชนชั้นสูงผู้สูญเสียประโยชน์ เมื่อพระนางมาเรีย หลุยส์เสด็จสวรรคตในปีค.ศ. 1698 แล้ว พระนางมาเรีย แอนนา ผู้เป็นราชินีองค์ใหม่ก็เริ่มขึ้นมามีอำนาจครอบงำพระเจ้าชาลส์ที่ 2 และได้ทรงทำตัวเป็นศัตรูกับโอโรเพซา พระเจ้าชาลส์ที่ 2 ไม่สามารถปกป้องการฉีกกำลังของกลุ่มต่อต้านอัครมหาเสนาบดีของพระองค์ โอโรเพซาจึงถูกปลดออกจากตำแหน่งในเดือน มิถุนายน ค.ศ. 1691 หลังจากนั้นงานบริหารประเทศจะตกอยู่ภายใต้อำนาจของราชินีองค์ใหม่

แนวตอบบทที่ 6

Regalismo หรือ Regalism คือนโยบายของรัฐบาลสเปนที่ต้องการลดอำนาจขององค์สันตะปาปาในสเปนโดยความพยายามที่จะให้ศาสนจักรในสเปนอยู่ภายใต้พระราชอำนาจของกษัตริย์สเปน

กลุ่มนักปฏิรูปประเทืองปัญญา ประกอบไปด้วยบุคคลสำคัญ เช่น เคานต์ กองเด เดอ

อาร์นดา กองเด เบโดร รอดริเคซ แคมโปมานอส และ กอง เดอ ฟลอริดาบลังกา เป็นกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนช่วยในการปฏิรูปที่เกิดขึ้นใน รัชสมัยของพระเจ้าชาลส์ที่ 3 ซึ่งมีแนวความคิดที่สำคัญคือการนำ ประเทศสเปนให้เข้าไปสู่การปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ภายใต้ ศาสนานิกายคาทอลิก ซึ่งจะทำให้นโยบายการปฏิรูปดังกล่าวถูกต้องตาม จากพวกขุนนางและพวกพระ เพราะได้มีการนำเอาพวกขุนนางชั้นต่ำและ กลุ่มชนชั้นกลางที่มีความรู้และความสามารถเข้ามารับราชการ ส่วนพระ ก็มีการปฏิรูปให้เคร่งต่อพระวินัยและพระธรรมคำสั่งสอนจึงก่อให้เกิด การต่อต้านจากพวกพระในสเปน

กลุ่มนักบวชแจนเซนิสต์ เป็นกลุ่มนักบวชประเทืองปัญญาผู้เข้ามามีบทบาทในระยะที่ พวกเยซูอิตถูกขับไล่ออกจากประเทศต่าง ๆ ในยุโรป กลุ่มนักบวชแจน- เซนนิสต์ ต้องการให้มีการลดบทบาทของสันตะปาปาบางส่วนภายในสเปนก็ ต้องการให้พระลดบทบาทที่เกี่ยวข้องกับทางโลก และยังเป็นกลุ่มที่ สนับสนุนให้สังคมนาเยอมรับในวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อเป็นการเพิ่ม พูนความรู้ให้แก่ชาวสเปนทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะ และความก้าวหน้าทางด้านการเศรษฐกิจ

แนวตอบบทที่ 7

Quintuple Alliance หรือกลุ่มพันธมิตรไมตรี 5 ประเทศ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1815 เพื่อคงไว้ซึ่งข้อตกลงจากการประชุมแห่งเวียนนาและเพื่อให้ยุโรปมีสันติ- ภาพตลอดไป สมาชิกประกอบไปด้วย อังกฤษ รัสเซีย ออสเตรีย โปรตุเกส และฝรั่งเศส

การปฏิวัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1830 เป็นการปฏิวัติเพื่อล้มล้างการปกครองในระบอบเก่า ของพระเจ้าชาลส์ที่ 10 ซึ่งจะทำให้ฝรั่งเศสเปลี่ยนแปลงไปสู่การปกครอง ในระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ ประเทศต่าง ๆ โดยขบวนการเสรีนิยมได้พยายามก่อการปฏิวัติเพื่อล้ม อำนาจของฝ่ายอนุรักษนิยม

พระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ทรงขึ้นดำรงตำแหน่งกษัตริย์ฝรั่งเศสภายใต้การปกครองใน ระบอบรัฐธรรมนูญ ภายหลังจากการปฏิวัติในปี ค.ศ. 1830 ดังนั้น พระองค์จึงไม่ได้รับการรับรองในสถานะภาพ จากพระเจ้าเฟอร์ดินานด์ที่ 7 แห่งสเปนซึ่งจะมีผลให้พระเจ้าหลุยส์ ฟิลิป ทรงให้ความช่วยเหลือแก่พวก

เสรีนิยมสเปนที่ลี้ภัยมายังฝรั่งเศส ต่อมาเมื่อพระเจ้าเฟอร์ดินานด์ทรงรับรอง
ในสถานภาพของพระเจ้าหลุยส์ ฟิลิปแล้ว ขบวนการเสรีนิยมสเปนจึงถูก
ขับไล่ออกจากฝรั่งเศส

แนวตอบบทที่ 8

พรรคโปรกิชีส์ตัส เป็นพรรคการเมืองซึ่งแยกตัวมาจากพรรคเสรีนิยม เช่นเดียวกับ
พรรคโมเดอราตอส มีความคิดเห็นที่รุนแรงในทางการเมืองและมี
นโยบายการปกครองแบบกระจายอำนาจต่อมาได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นพรรค
เสรีนิยม

นายพลแอสพาร์เตโร สมาชิกคนสำคัญของพรรคโปรกิชีส์ตัส และเป็นผู้นำของ
รัฐบาลต่อสู้กับขบวนการคาร์ลิสจนกระทั่งขบวนการคาร์ลิสต้องพ่ายแพ้ไป
ในที่สุดซึ่งจะมีผลทำให้นายพลแอสพาร์เตโร กลายมาเป็นวีรบุรุษและเป็นผู้
มีอำนาจในทางการเมือง ถึงแม้ว่านายพลแอสพาร์เตโรจะจงรักภักดีต่อ
พระนางมาเรีย คริสตินา องค์ผู้สำเร็จราชการ แต่บุคคลทั้งสองก็ยังมี
ความคิดที่แตกต่างกันในทางการเมือง ทั้งนี้ เพราะพระนางมาเรีย
คริสตินา ทรงให้การสนับสนุนแก่พรรคโมเดอราตอส ภายหลังจาก
เหตุการณ์การปฏิวัติปี ค.ศ. 1840 ล้มสقوطแล้วนายพลแอสพาร์เตโรได้
รับตำแหน่งเป็นผู้สำเร็จราชการสืบแทนพระนางมาเรีย คริสตินา ซึ่งได้
เสด็จลี้ภัยทางการเมืองไปประทับ ณ ประเทศฝรั่งเศส ต่อมาเมื่อมีการ
ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในปี ค.ศ. 1845 (เป็นรัฐธรรมนูญที่ออก
มาเพื่อสกัดกั้นหลักการประชาธิปไตยที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปี
ค.ศ. 1837) ทำให้พรรคโปรกิชีส์ตัสไม่พอใจจึงได้ร่วมมือกับนายพล
แอสพาร์เตโรก่อการปฏิวัติต่อต้านอำนาจของรัฐบาลพรรคโมเดอราตอส
บทบาททางการเมืองครั้งสุดท้ายของนายพลแอสพาร์เตโร คือการได้รับ
เชิญจากพระราชินี อิสซาเบลลาที่ 2 ให้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล แต่จากความ
ขัดแย้งที่มีกับนายพลโอดอนแนล (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
โดยพระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 ได้เข้ามาข้างฝ่ายนายพลโอดอนแนล) จึง
ทำให้นายพลแอสพาร์เตโรต้องลาออกจากตำแหน่ง และยุติบทบาทในทาง
การเมืองไปในปีค.ศ. 1856

นายพลนาร์โบซ ผู้เข้ามามีบทบาทในทางการเมืองภายใต้การสนับสนุนของพระนาง
มาเรีย คริสตินาในปี ค.ศ. 1845 ภายหลังจากที่พระนางมาเรีย คริสตินา

ได้ใช้อิทธิพลกำจัด บราวน์ หัวหน้าพรรคหนุ่มสเปนออกจากตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี นายพลนาร์โบซเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการอภิเษกสมรสของพระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 และยังเป็นผู้ที่สามารถทำให้สเปนรอดพ้นจากผลกระทบทางการเมืองซึ่งเกิดจากการปฏิวัติฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1848 นายพลนาร์โบซ ได้รับการสนับสนุนจากพระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 ให้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาอีกครั้งภายหลังจากที่นายพลแอสฟาร์เตโรได้ยุติบทบาทในทางการเมืองแต่ นายพลนาร์โบซได้ใช้วิธีการปกครองแบบเผด็จการและการกำจัดศัตรูทางการเมืองจึงทำให้พระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 ไม่พอพระทัย ซึ่งจะมีผลให้นายพลนาร์โบซต้องลาออกจากตำแหน่งไปในเวลาต่อมา ในตอนปลายรัชสมัยของพระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 นายพลนาร์โบซในฐานะของหัวหน้าพรรคอนุรักษนิยมได้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาอีกครั้งซึ่งถือเป็นชัยชนะของพวกปฏิภิกิริยา จึงทำให้พรรคเสรีนิยมหันไปยึดแนวทางการปฏิวัติ โดยเชิญนายพลพริม วีรบุรุษจากสงครามในมออคโคขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรค พระนางมาเรีย คริสตีนา และนายพลนาร์โบซต่างก็รู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาจึงพยายามขอเจรจากับพรรคเสรีนิยมแต่ก็ไม่ได้ผล จึงทำให้นายพลนาร์โบซหันมาใช้วิธีการรุนแรง ซึ่งถึงแม้จะไม่ได้ผลแต่ก็ไม่ สามารถลดอุณหภูมิทางการเมืองลงได้พระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 จึงขอให้นายพลนาร์โบซลาออก ซึ่งจากนโยบายการปราบปรามศัตรูทางการเมืองอย่างรุนแรงของนายพลนาร์โบซผู้ได้รับการสนับสนุนทางการเมืองจากราชสำนักจะมีผลทำให้ประชาชนมีความแค้นเคืองต่อราชสำนักและหันไปเป็นปรปักษ์กับฝ่ายรัฐบาล ซึ่งก็จะเป็นสาเหตุที่สำคัญอีกประการที่ทำให้พระราชินีอิสซาเบลลาที่ 2 ถูกขับออกจากราชบัลลังก์ไปในเวลาต่อมา

แนวตอบบทที่ 9

ดึกแห่งมงเพนซีแอร์ พระสวามีของเจ้าหญิงมาเรีย หลุยซา เฟอร์นันดา ผู้เป็นพระชนิษฐาของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 ภายหลังจากการสละราชบัลลังก์ของพระนางอิสซาเบลลาที่ 2 แล้วดึกแห่งมงเพนซีแอร์ ได้อ้างสิทธิ์ในการขึ้นครองบัลลังก์สเปนโดยผ่านทางพระชายา แต่ก็ต้องหมดสิทธิ์ไปเมื่อได้ทรงสังหารเจ้าชายเฮนรี จากการทำดวล (Duel) ต่อมาได้กลายมาเป็นผู้นำกลุ่มผู้สนับสนุนเจ้าชายอัลฟองโซและได้มีการผูกมัดกันระหว่างราชวงศ์

โดยการหมั้นระหว่างเจ้าชายอัลฟองโซ่ กับเจ้าหญิง เมอร์ซิดেস ผู้เป็นพระธิดาของตุ๊กมองเพนซิแอร์

คาโนวาส เป็นผู้นำกลุ่มสนับสนุนเจ้าชายอัลฟองโซ่สืบต่อกันจากตุ๊กแห่งมองเพนซิแอร์ ภายหลังจากที่ตุ๊กแห่งมองเพนซิแอร์เกิดความขัดแย้งกับพระนางมาเรียคริสตินา อดีตองค์ผู้สำเร็จราชการ คาโนวาสมีแนวความคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและไม่ต้องการให้ทหารเข้ามาแทรกแซงในทางการเมืองคาโนวาสได้ปลุกฝังและชี้แนะให้เจ้าชายอัลฟองโซ่นิยมชมชอบการเมืองแบบอังกฤษซึ่งมีการปกครองในระบบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ คาโนวาสได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1875 ภายหลังจากการปฏิวัติของกลุ่มทหารเพื่อโค่นอำนาจประธานาธิบดีเซอรานอมามอบให้แก่พระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 12 คาโนวาสสามารถประสานผลประโยชน์ของพรรคอนุรักษนิยมกับพรรคเสรีนิยมเข้าด้วยกันเพื่อให้การสนับสนุนแก่ฝ่ายรัฐบาลและร่วมมือกันต่อต้านฝ่ายค้าน โดยทั้งสองพรรคจะเป็นผู้ผลัดเปลี่ยนกันจัดตั้งรัฐบาล ภายหลังจากที่ได้รับเสียงส่วนใหญ่จากการเลือกตั้ง คาโนวาสสามารถดำเนินการปกครองโดยปราศจากการแทรกแซงจากกองทัพและยังสามารถแยกกองทัพออกจากการเมืองได้สำเร็จ ในวาระสุดท้ายเขาได้ถูกลอบสังหารและเสียชีวิตไปในเดือนกันยายน ค.ศ. 1897

ข้อตกลงแห่งพารีโต ได้ถูกร่างขึ้นก่อนหน้าที่พระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 12 จะเสด็จสวรรคตในปีค.ศ. 1885 เป็นข้อตกลงระหว่างคาโนวาส หัวหน้าพรรคอนุรักษนิยมกับชากาสต้า หัวหน้าพรรคเสรีนิยมโดยมีสาระสำคัญคือ

1. เมื่อพระราชินี มาเรีย คริสตินา ต้องตกอยู่ในสถานภาพแห่งความเป็นหม้ายแล้ว พระองค์จะได้รับพระนาม 'พระบรมราชินีนาถ' โดยพระองค์จะทรงดำรงตำแหน่งองค์ผู้สำเร็จราชการ
2. เนื่องจากพระราชินีทรงกำลังอยู่ในระหว่างการตั้งครม.ดังนั้นพระราชธิดา ทั้ง 2 ของพระองค์จึงยังไม่ควรได้รับตำแหน่งองค์รัชทายาท

แนวตอบบทที่ 10

คานาเลอคาร์ส หัวหน้าพรรคเสรีนิยมผู้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสืบต่อจากโมเรเท (อดีตนายกรัฐมนตรีแห่งพรรคเสรีนิยมซึ่งได้ขอลาออกจากตำแหน่งไปในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1910 เพราะไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ภายใน

ประเทศไว้ได้) คานาเลอคาร์ลมีนโยบายต่อต้านศาสนจักร แต่ก็มีควมสัมพันธ์อันดีกับพระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ทั้งนี้ เพราะพระองค์ทรงชื่นชมในความฉลาดและความคิดเสรีนิยมของเขา รัฐบาลเสรีนิยมของคานาเลอคาร์ลยังคงมีนโยบายต่อต้านศาสนจักรและต้องการแยกศาสนจักรออกจากระบบการศึกษาของสเปน จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสเปนกับองค์สันตปาปาเป็นไปอย่างไม่ราบรื่น เมื่อเกิดการกบฏขึ้นในมอโรคโครัฐบาลได้นำกฎหมายการเกณฑ์ทหารออกมาใช้ในปี ค.ศ. 1912 จึงก่อให้เกิดกระแสคัดค้านโดยการนัดหยุดงานของพวกกรรมกร คานาเลอคาร์ลจึงประกาศกฎอัยการศึก ซึ่งจะเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เขาถูกลอบสังหารในเดือน พฤศจิกายน ค.ศ. 1912 การตายของคานาเลอคาร์ลนับเป็นการสูญเสียครั้งใหญ่ เพราะคานาเลอคาร์ลเป็นผู้นำที่มีความสามารถคนหนึ่งของสเปน

นายพลเบเรงเอร์ เป็นนายทหารคนสนิทของพระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ได้รับตำแหน่งแม่ทัพประจำกรุงมาดริดสืบต่อจากนายพลริเวราผู้ถูกปลดออกเพราะการเสนอให้สเปนถอนตัวออกจากมอโรคโค ภายหลังจากที่กองทหารสเปนพ่ายแพ้จากสมรภูมิแอนนวล ในปี ค.ศ. 1921 ปรากฏว่านายพลเบเรงเอร์เป็นหนึ่งในบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบต่อความหายนะที่เกิดขึ้นในครั้งนั้น แต่กลับปรากฏว่าเขาได้รับโทษเพียงเล็กน้อย ในสมัยการปกครองเผด็จการของนายพลริเวรา นายพลเบเรงเอร์ก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้วางแผนการทำรัฐประหารแต่แผนการดังกล่าวถูกจับได้เสียก่อน เมื่อนายพลริเวราหมดอำนาจไปในปี ค.ศ. 1930 นายพลเบเรงเอร์จึงได้รับการมอบหมายจากพระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ให้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาใหม่แต่เขาก็ไม่สามารถแก้ปัญหาความวุ่นวายที่เกิดขึ้น นายพลเบเรงเอร์ได้ขอลาออกจากตำแหน่งในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1931 สองเดือนต่อมาพระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 13 ก็เสด็จลี้ภัยไปประทับ ณ กรุงโรม

รัฐบาลโดเรทอรี เป็นรัฐบาลทหารที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาปกครองประเทศในสมัยการปกครองเผด็จการของนายพลริเวรา ผลงานส่วนใหญ่จะเน้นแนวทางการปกครองแบบเผด็จการเพื่อนำสเปนกลับเข้าสู่สภาวะปกติ ดังเช่นกรณีการพักใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1876 ไว้ชั่วคราว การประกาศกฎอัยการศึก มาตรการการตรวจสอบหนังสือพิมพ์ ประชาชนถูกจำกัดเสรี

ภาพการยุบสภาออร์เตส การยกเลิกการปกครองส่วนท้องถิ่น และการปฏิเสศที่จะให้ชาวคาตาลันมีสิทธิในการปกครองตนเอง รัฐบาลไดเรคทอรีได้ถูกยุบไปพร้อม ๆ กับการหมดอำนาจของนายพลริเวอร่า

แนวตอบบทที่ 11

พรรคแนวประชาชน ถูกจัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มการเมืองฝ่ายซ้ายและกลุ่มอนาคิสต์เพื่อลงสมัครเข้ารับเลือกตั้งในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1936 โดยมีคู่แข่งชั้นที่สำคัญคือกลุ่มอดีตรัฐบาลผสมอนุรักษนิยมฝ่ายขวา พรรคแนวประชาชนมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ

1. รักษาการปกครองในระบบสาธารณรัฐ
2. นำความมั่งคั่งกลับมาสู่ชนชั้นกรรมาสีพภายหลังจากที่สเปนต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของกลุ่มปฏิกริยาอยู่ถึง 2 ปี

ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าพรรคแนวประชาชนได้รับเสียงส่วนใหญ่และได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาลจนก่อให้เกิดสงครามกลางเมืองขึ้นในสเปน

Ceda คือพรรคการเมืองฝ่ายขวาภายใต้การนำของ กิล โรเบลล์ ผู้นิยมการปกครองแบบฟาสซิสต์ Ceda มีลักษณะเป็นกลุ่มรัฐธรรมนูญคาทอลิก และต้องการต่อสู้โดยวิถีทางการเมืองเคยเข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาลกับกลุ่มอนุรักษนิยมฝ่ายขวามาก่อน

อันโตนิโย ริเวอร่า เป็นบุตรชายของอดีตจอมเผด็จการ นายพลริเวอร่า อันโตนิโย ริเวอร่า ต้องการกลับมาแก้แค้นแทนบิดาที่เคยถูกพระเจ้าอัลฟองโซที่ 13 ทอดทิ้งเมื่อนายพลริเวอร่าตกอยู่ในสถานการณ์คับขันอันโตนิโย ริเวอร่าเป็นผู้ก่อตั้งพรรคฟาลังก์ โดยมีนโยบายที่จะอุทิศตนเองให้กับศาสนิกายคาทอลิก และมีจุดประสงค์ที่จะทำการล้มสาธารณรัฐที่ 2 พรรคฟาลังก์เป็นพรรคที่เป็นปรปักษ์กับกลุ่มนิยมกษัตริย์ เมื่อผิดหวังจากการเลือกตั้งในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1936 เพราะไม่มีสมาชิกของพรรคได้รับการเลือกตั้งเข้าสภาเลยแม้แต่คนเดียวอันโตนิโย ริเวอร่าจึงเปลี่ยนวิถีการต่อสู้จากแนวทางการเมืองมาสู่ความรุนแรงพอถึงเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1937 พรรคฟาลังก์จึงได้ถูกรวมเข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจของนายพลฟรังโก

แนวตอบบทที่ 12

นายเซอรานโน สมาชิกพรรคฟาลังก์ ผู้มีศักดิ์เป็นน้องเขยของนายพลฟรังโกดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของสเปนในตอนต้น

ของสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีนโยบายแอนเนียงเข้าหาฝ่ายอักษะโดย สเปนได้ร่วมประณามความเลื่อมของระบอบประชาธิปไตยและได้ ส่งกองทหารไปร่วมทำสงครามกับพวกคอมมิวนิสต์ แต่เมื่อสถานการณ์ ของสงครามเปลี่ยนไปโดยฝ่ายสัมพันธมิตรเริ่มเป็นฝ่ายรุก สเปนจึงได้ เปลี่ยนมาดำเนินนโยบายวางตัวเป็นกลางอย่างจริงจัง นายเซอราโนจึงได้ ถูกปลดออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศในเวลาต่อมา

การประชุมที่ปอตสدام (เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1945) มีผลต่อสเปนคือที่ประชุมเห็น สมควรที่จะไม่รับสเปนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ทั้งนี้ เพราะสเปนยังคงมีรูปแบบการปกครองในระบอบฟาสซิสต์และสเปนเคย ร่วมมือกับฝ่ายอักษะในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2

ปัญหายิบรอลต้า ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงแล้ว นายพลฟรังโกได้ขอ ให้อังกฤษคืนดินแดนยิบรอลต้าให้แก่สเปน ภายในสเปนเองได้มีการเดิน ขบวนเรียกร้องเอาดินแดนยิบรอลต้ากลับคืนมาจากอังกฤษส่วนภายใน ดินแดนยิบรอลตาก็ได้เกิดกลุ่มต่อต้านอังกฤษเพื่อบีบบังคับอังกฤษให้คืน ยิบรอลต้าแก่สเปน เหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการเรียกร้องดังกล่าวก็เพราะ ยิบรอลต้าเป็นแหล่งชุมนุมของพวกต่อต้านนายพลฟรังโก ทราบาคีที่ ยิบรอลต้ายังคงเป็นของอังกฤษนายพลฟรังโกก็ไม่สามารถปราบปราม ขบวนการดังกล่าวได้สำเร็จ